

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

KLASA: 041-01/25-02/24
URBROJ: 613-19-26-9
Split, 17. ožujka 2026.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Općina Dicmo
za 2024.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O OPĆINI	10
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	10
	Sustav unutarnjih kontrola	11
	Planiranje i izvršenje proračuna	12
	Financijski izvještaji	14
	Projekti financirani u 2024.	23
	Javna nabava	27
III.	REVIZIJA ZA 2024.	29
	Ciljevi i područja revizije	29
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	29
	Metode i postupci revizije	30
	Nalaz za 2024.	32

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Općine Dicmo (dalje u tekstu: Općina) za 2024.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Općine sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, prihodi, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. i javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Općine za 2024. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Općina vodi dnevnik, glavnu knjigu i pomoćne knjige (knjigu blagajne, knjigu izlaznih i ulaznih računa, evidenciju putnih naloga te analitičku knjigovodstvenu evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine, obveza i potraživanja). Općina ne vodi pomoćnu evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija iako je u 2024. i u prethodnim godinama primala i davala zadužnice i bankarske garancije.

Analitička evidencija dugotrajne nefinancijske imovine nije u potpunosti ustrojena prema propisima o proračunskom računovodstvu jer za veći dio imovine ne sadrži potrebne podatke pojedinačno po vrsti, količini i vrijednosti (niti su navedeni podaci osigurani izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige). Nadalje, u analitičkoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine za veći dio imovine nisu evidentirani inventurni brojevi zbog čega je otežano provođenje popisa imovine.

Vrijednost nefinancijske imovine evidentirana u glavnoj knjizi i iskazana u financijskim izvještajima nije istovjetna podacima evidentiranim u analitičkoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine. U analitičkoj evidenciji evidentirana je vrijednost nematerijalne proizvedene imovine (prostorni planovi i računalni programi) u iznosu od 604.862,58 eura, opreme u iznosu od 112.727,46 eura i prijevoznih sredstava u iznosu od 54.369,45 eura. U odnosu na podatke u analitičkoj evidenciji, u glavnoj knjizi manje je evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana vrijednost nematerijalne proizvedene imovine za 14.991,92 eura i opreme za 9.835,36 eura, a više je evidentirana vrijednost prijevoznih sredstava za 8.978,91 euro.

Analitička knjigovodstvena evidencija potraživanja od komunalnog doprinosa i naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru vodi se u Excel tablici i sadrži podatke iz izdanih rješenja (o obvezniku, iznosu obveze i obročnoj otplati) te podatak je li potraživanje naplaćeno. Navedena analitička evidencija ne sadrži podatke o rokovima dospjeća potraživanja ni o pojedinačnim uplatama. Istodobno, glavna knjiga osigurava podatke o pojedinačnim zaduženjima i uplatama po obveznicima plaćanja, ali ne osigurava podatak o izdanim rješenjima te rokovima dospjelosti. Također, glavna knjiga ne pruža podatak o zaključenim ugovorima odnosno izdanim rješenjima te rokovima dospjelosti za potraživanja za naknadu za korištenje javnih površina te za prihode od prodaje zemljišta, a analitička evidencija nije ustrojena. Zbog navedenog otežano je praćenje naplate potraživanja za komunalni doprinos, naknadu za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru, naknadu za korištenje javnih površina te za prihode od prodaje zemljišta, a poslovne knjige nemaju obvezni sadržaj propisan odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, s obzirom na to da ne sadrže podatke o rokovima dospjelosti potraživanja. Ustrojavanje evidencije potraživanja po rokovima dospjelosti preduvjet je za točan obračun ispravka vrijednosti potraživanja te iskazivanje podataka o dospjelim i nedospjelim potraživanjima za potrebe sastavljanja financijskih izvještaja.

Prema analitičkoj evidenciji, potraživanja za komunalnu naknadu na koncu 2024. iznose 502.166,95 eura, a prema podacima iz glavne knjige potraživanja za komunalnu naknadu iznose 524.536,15 eura, odnosno više za 22.369,20 eura. Revizijskim postupcima je utvrđeno da je neusklađenost dijelom rezultat različitog evidentiranja obračunanih i naplaćenih kamata za zakašnjela plaćanja u navedenim poslovnim knjigama. Naime, u glavnoj knjizi, naplaćene kamate (prethodno evidentirane zaduženjem računa potraživanja za kamate) dijelom su evidentirane odobravanjem računa potraživanja za kamate, a dijelom (pogrešno) odobravanjem računa potraživanja za komunalnu naknadu. U analitičkoj evidenciji su obračunane i naplaćene kamate evidentirane zajedno s obračunanim i naplaćenim potraživanjima za komunalnu naknadu (po obvezniku) zbog čega analitička evidencija ne osigurava podatke o ukupno obračunanim i naplaćenim kamatama.

Slijedom navedenog usporedba podataka o potraživanjima za komunalnu naknadu i za kamate u analitičkoj evidenciji i glavnoj knjizi nije moguća, a stanje potraživanja za kamate evidentirano u glavnoj knjizi i iskazano u financijskim izvještajima u iznosu od 398.194,86 eura nije točno.

U okviru dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi koja je u poslovnim knjigama evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u vrijednosti od 1.043.100,55 eura evidentirano je ulaganje u uređenje kata zgrade Općine u vrijednosti od 159.040,33 eura, koje je prema Zapisniku o primopredaji radova završeno u rujnu 2023., te u uređenje poučno-tematske staze Šćanica u vrijednosti od 14.740,00 eura koje je prema okončanoj situaciji završeno koncem 2023. Za navedena ulaganja nije obavljeno knjigovodstveno evidentiranje završenih ulaganja s računa imovine u pripremi na račun imovine u uporabi te nije obračunan ispravak vrijednosti. Obračun ispravka vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine za veći dio imovine ne sadrži datum nabave te je otežano potvrditi ispravnost obračuna, a za nematerijalnu proizvedenu imovinu u vrijednosti od 589.870,66 eura (prostorne planove u vrijednosti od 579.315,62 eura i ulaganja u računalne programe u vrijednosti od 10.555,04 eura) ispravak vrijednosti nije obavljen za 2024., kao ni i u prethodnim godinama. Zbog svega navedenog, u poslovnim knjigama nije evidentirana ni u financijskim izvještajima iskazana realna vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine niti vlastitih izvora.

U poslovnim knjigama i u financijskim izvještajima, na računu dionica i udjela u glavnici iskazana je vrijednost udjela u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru u iznosu od 323.923,29 eura, dok prema zaključenim društvenim ugovorima (i podacima iz sudskog registra) vrijednost udjela u dva trgovačka društva u suvlasništvu Općine iznosi 266.502,72 eura. Iz navedenog slijedi da je vrijednost udjela iskazana u financijskim izvještajima i evidentirana u poslovnim knjigama više za 57.420,57 eura.

U okviru izvanbilančnih zapisa u poslovnim knjigama nije evidentirana ni u financijskim izvještajima iskazana vrijednost potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku u iznosu od 266.757,65 eura (u kojima je Općina tuženik) te vrijednost danih i primljenih instrumenata osiguranja plaćanja (bankarske garancije i zadužnice). Evidentiranje vrijednosti potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku i instrumenata osiguranja plaćanja na računima izvanbilančnih zapisa osigurava praćenje poslovnih promjena koje nemaju izravan utjecaj na bilančnu poziciju, a u budućnosti mogu poprimiti obilježje koje može utjecati na poziciju bilance (postati obveza ili imovina).

U glavnoj knjizi na računima potraživanja za komunalni doprinos evidentirana je preplata u iznosu od 24.103,70 eura te je na računima potraživanja za naknade za korištenje javnih površina evidentirana preplata u iznosu od 18.224,90 eura, jer su evidentirana plaćanja, a prethodno nisu evidentirana potraživanja na temelju izdanih rješenja i zaključenih ugovora. Zbog navedenog, u poslovnim knjigama su evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja u manjem iznosu za 42.328,60 eura.

Ukupna potraživanja su koncem 2024. iskazana u iznosu od 1.323.668,69 eura. Općina nije provela ispravak vrijednosti potraživanja u 2024., kao ni prethodne godine, iako na koncu 2024. ima potraživanja za koja je, s obzirom na kašnjenje u naplati i pokretanje stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom, propisana obveza ispravka vrijednosti. Slijedom navedenog imovina i vlastiti izvori više su iskazani u financijskim izvještajima.

Rashodi u iznosu od 66.361,50 eura nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana te su pogrešno iskazani i u financijskim izvještajima. U okviru rashoda za zaposlene na računu brutoplaće evidentirani su ostali rashodi za zaposlene u iznosu od 18.520,00 eura, a trebali su biti evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima na računu ostalih rashoda za zaposlene. Navedeno je utjecalo na strukturu iskazanih rashoda za 2024.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 37.591,50 eura evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima na računu rashoda za nabavu neproizvedene imovine, uz istodobno evidentiranje povećanja vrijednosti imovine, a trebali su biti evidentirani i iskazani na računu usluga tekućeg i investicijskog održavanja. Istodobno, u okviru materijalnih rashoda evidentirani su rashodi za ulaganja u nabavu nefinancijske imovine, i to: rashodi za izradu izvedbenog projekta unutarnjeg i vanjskog uređenja matičnog vrtića u iznosu od 5.562,50 eura, izradu idejnog rješenja unutarnjeg i vanjskog uređenja matičnog vrtića u iznosu od 3.687,50 eura te izradu elaborata zaštite od požara za izgradnju matičnog vrtića u iznosu od 1.000,00 eura, umjesto na pripadajućim računima rashoda za nabavu nefinancijske imovine i obveza za nefinancijsku imovinu te na računima imovine u pripremi i vlastitih izvora (ovisno o izvorima financiranja). Zbog navedenog, vrijednost nefinancijske imovine i vlastitih izvora u poslovnim knjigama je evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana više za 27.341,50 eura.

Rashodi u iznosu od 116.343,36 eura evidentirani su u poslovnim knjigama na temelju računa koji sadrže ugovoreni iznos, ali ne sadrže specifikaciju obavljenih usluga odnosno vrstu usluge, jediničnu cijenu, količinu te datum i mjesto obavljanja usluge. Iz navedenog proizlazi da evidentiranje u poslovnim knjigama nije provedeno na temelju vjerodostojnih, urednih, istinitih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava.

U poslovnim knjigama evidentirani su rashodi u iznosu od 80.298,72 eura koji su nastali i odnose se na poslovne događaje iz 2023., zbog čega su u financijskim izvještajima za 2024. rashodi iskazani više, a preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina manje za 80.298,72 eura.

Obavljeni popis imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2024. nije cjelovit. Popisne liste za potraživanja u iznosu od 1.323.668,69 eura, imovinu u pripremi u iznosu od 1.043.100,55 eura, nematerijalnu proizvedenu imovinu u iznosu od 589.870,66 eura, obveze u iznosu od 568.181,21 euro, udjele u glavnici trgovačkih društava u iznosu od 323.923,29 eura te postrojenja i opremu u iznosu od 102.892,10 eura nisu sastavljene, a podaci u Zapisniku o obavljenom popisu iz siječnja 2025. navedeni su prema osnovnim računima glavne knjige umjesto pojedinačno po vrsti, vrijednosti i količini imovine, prema pojedinom dužniku i iznosima potraživanja, pojedinom vjerovniku i iznosima obveza te pojedinačnom trgovačkom društvu i vrijednosti udjela.

Popisne liste zemljišta, građevinskih objekata i prijevoznih sredstava nisu potpune dijelom jer su sastavljene prema podacima iz analitičke evidencije dugotrajne nefinancijske imovine koja nije u potpunosti ustrojena prema propisima o proračunskom računovodstvu (jer za dio imovine ne sadrži podatke o vrsti, količini i vrijednosti). Popisom imovine i obveza nisu obuhvaćeni primljeni i dani instrumenti osiguranja plaćanja (za koje nije ustrojena analitička evidencija) te potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku u iznosu od 266.757,65 eura (od čega je sudski spor u iznosu od 63.200,00 eura naveden u Bilješkama uz financijske izvještaje). Zbog nepotpuno obavljenog popisa imovine i obveza nisu osigurani uvjeti za usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem te svrha godišnjeg popisa imovine i obveza nije u potpunosti postignuta.

U financijskim izvještajima, u okviru obveznih analitičkih podataka, iskazana su potraživanja i obveze na koncu 2024. u cijelosti kao dospjela iako Općina na koncu 2024. ima nedospjelih potraživanja i obveza. Potraživanja za prihode poslovanja i od prodaje nefinancijske imovine koncem 2024. iskazana su u iznosu od 1.323.668,69 eura te su prema podacima iz Bilance (Obvezni analitički podaci) navedena potraživanja u cijelosti dospjela, a prema predugovorima o kupoprodaji zemljišta koje je Općina zaključila u 2024. s izabranim ponuditeljima nedospjela potraživanja na koncu 2024. iznose 206.589,32 eura te prema podacima iz analitičke evidencije potraživanja za komunalnu naknadu na koncu 2024. su nedospjela u iznosu od 14.841,97 eura. Obveze koncem 2024. iskazane su u iznosu od 568.181,21 euro. Prema podacima iz Bilance (Obvezni analitički podaci), obveze su u cijelosti dospjele, dok prema Izvještaju o obvezama za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. i podacima iz analitičkih evidencija dospjele obveze iznose 366.322,24 eura, a nedospjele 201.858,97 eura.

Bilješke uz financijske izvještaje nisu cjelovite. Bilješke uz Bilancu ne sadrže podatke o vrijednosno značajnoj imovini (dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi u iznosu od 1.043.100,55 eura te dionice i udjeli u glavnici u iznosu od 323.923,29 eura) te ne sadrže obrazloženja značajnih promjena u stanju u odnosu na prethodno razdoblje iako su odstupanja za dugotrajnu imovinu u pripremi značajna (vrijednost je povećana za 884.060,22 eura ili 555,9 %). Također, Bilješke uz Bilancu ne sadrže vrijednost četiri spora u tijeku u iznosu od 203.557,65 eura te popis ostalih ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (Općina je tijekom 2024. primila i dala instrumente osiguranja plaćanja). Nadalje, Bilješke uz Izvještaj o obvezama ne sadrže razloge koji su doveli do stanja dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja i prekoračenja rokova plaćanja obveza.

Općina nije provela obveznu korekciju rezultata za 2024. Neprovođenje obvezne korekcije rezultata nije utjecalo na ukupnu visinu rezultata, ali je utjecalo na strukturu rezultata po aktivnostima (prihodi poslovanja i prihodi od nefinancijske imovine). (točka 3. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Općine za 2024. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Općina se pri kontroli ulaznih računa nije u cijelosti pridržavala aktivnosti iz procesa zaprimanja i provjere ulaznih računa te njihova plaćanja. Na ulaznim računima naveden je broj ulaznog računa (iz knjige ulaznih računa) i podatak o plaćanju, ali ulazni računi nemaju potvrdu da je provedena suštinska i računovodstvena kontrola te ih nije ovjerio općinski načelnik. Zbog navedenog se ne može potvrditi da je evidentiranje poslovnih promjena obavljeno na temelju vjerodostojnih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava. (točka 1. Nalaza)
- Posljednjim Izmjenama i dopunama Proračuna za 2024. planirani su prihodi i primici u iznosu od 5.557.787,02 eura, rashodi i izdaci u iznosu od 5.460.493,88 eura te pokriće manjka prihoda i primitaka Općine iz prethodnih godina u iznosu od 97.293,14 eura, dok nije uključen rezultat poslovanja proračunskog korisnika (prema podacima iz Bilance proračunskog korisnika na dan 1. siječnja 2024. ostvaren je višak prihoda u iznosu od 16.096,48 eura), a što je prema odredbama Zakona o proračunu trebalo učiniti.
Obrazloženje Proračuna za 2024. te obrazloženja izmjena i dopuna Proračuna ne sadrže sve podatke propisane Zakonom o proračunu. Naime, obrazloženje općeg dijela Proračuna i njegovih izmjena i dopuna sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka, a ne sadrži obrazloženje prenesenog manjka proračuna. Nadalje, obrazloženje posebnog dijela Proračuna i njegovih izmjena i dopuna sadrži obrazloženje programa s popisom pripadajućih aktivnosti i projekata po pojedinom programu, a ne sadrži obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja.
Također, obrazloženje Polugodišnjeg izvještaja o izvršenju Proračuna za 2024. i obrazloženje Godišnjeg izvještaja o izvršenju Proračuna za 2024. sadrži obrazloženje općeg dijela izvještaja o izvršenju proračuna (obrazloženje ostvarenja prihoda, rashoda i izdataka u izvještajnom razdoblju te prikaz rezultata poslovanja), a ne sadrži obrazloženje posebnog dijela izvještaja o izvršenju proračuna. (točka 2. Nalaza)

- Poslove u vezi s blagajničkim poslovanjem, obračunom plaća i drugog dohotka zaposlenika, evidentiranjem poslovnih događaja u poslovnim knjigama Općine, izradom izmjena i dopuna Proračuna za 2024., sastavljanjem financijskih izvještaja od 1. siječnja do 30. rujna 2024., pripremom i sastavljanjem obrazaca i ostale dokumentacije za dobivanje suglasnosti ministra financija za zaduživanje kod poslovne banke te pripremom nacrtu Proračuna Općine za 2025. obavljao je obrt za poslovno savjetovanje na temelju dvije narudžbenice iz kolovoza i listopada 2024. te ugovora zaključenog u studenome 2024. na rok od pet mjeseci. Za navedene usluge ostvareni su rashodi u 2024. u iznosu od 14.950,00 eura. Odredbama Pravilnika o unutarnjem redu Općine iz kolovoza 2023. te Izmjenama i dopunama navedenog Pravilnika iz travnja 2024. utvrđeno je da viši stručni suradnik za financije i proračun, između ostalog, obavlja poslove obračuna plaća i drugih naknada, izrade periodičnih obračuna i završnih računa, izrade nacrtu prijedloga Proračuna te izmjena i dopuna Proračuna, poslove u vezi s dobivanjem suglasnosti za zaduživanje te izradom obveznih izvještaja i njihova dostavljanja nadležnom ministarstvu, a utvrđena su dva izvršitelja za navedeno radno mjesto. Poslove navedenog radnog mjesta obavljao je jedan izvršitelj do rujna 2024. (odnosno do prestanka radnog odnosa zbog odlaska u mirovinu) te ga obavlja drugi izvršitelj od ožujka 2024. (nakon provedenog javnog natječaja) na neodređeno vrijeme. Prema propisima koji uređuju djelokrug i ustrojstvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, poslove u tijelima lokalnih jedinica obavljaju službenici i namještenici, iz čega proizlazi da je navedene poslove trebao obavljati viši stručni suradnik za financije zaposlen u Jedinostvenom upravnom odjelu Općine, a ne obrt za poslovno savjetovanje.

Obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta Općina je povjerila različitim pravnim i fizičkim osobama dijelom na temelju četiri zaključena ugovora, a dijelom na temelju izdanih narudžbenica te je obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja čistoće javnih površina i sakupljanja napuštenih i izgubljenih životinja te njihovog zbrinjavanja povjerila različitim pravnim i fizičkim osobama na temelju izdanih narudžbenica. Povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta te održavanja čistoće javnih površina i sakupljanja napuštenih i izgubljenih životinja te njihovog zbrinjavanja na temelju narudžbenica nije u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima iz listopada 2023., prema kojoj navedene komunalne djelatnosti obavljaju pravne ili fizičke osobe na temelju pisanog ugovora o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti.

U okviru materijalnih rashoda na računu rashoda za ostale usluge iskazani su rashodi za naknadu za energetske usluge u iznosu od 29.464,56 eura. Odnose se na rashode ostvarene po Ugovoru o energetskom učinku za postizanje ušteda na rashodima sustava javne rasvjete iz travnja 2018., u kojem je navedeno da je provedbom mjera poboljšanja energetske učinkovitosti pružatelj energetske usluge u obvezi, između ostalog, postići godišnju uštedu u iznosu od 28.922,42 eura¹ s porezom na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV) te pripremati izvješće o rezultatima praćenja, mjerenja i verifikacije ušteda na mjesečnoj razini te ga dostavljati Općini na odobrenje, a Općina će plaćati naknadu za energetske uštede na temelju ostvarenih i verificiranih ušteda prikazanih u izvješću o rezultatima praćenja, mjerenja i verifikacije.

¹ Svi podaci (iznosi) u ovom Izvješću o financijskoj reviziji izraženi su u eurima, a podaci (iznosi) koji su do konca 2022. bili izraženi u kunama, za potrebe ovog Izvješća iskazani su u eurima preračunani prema fiksnom tečaju konverzije 7,5345 kuna za 1 euro.

Tijekom 2024. pružatelj energetske usluge nije sastavljao mjesečna izvješća o rezultatima praćenja, mjerenja i verifikacije, a Općina ne prati potrošnju električne energije u sustavu javne rasvjete pa nije osigurano praćenje uštede. Prema navedenom, plaćanje usluga pružatelju energetske usluge obavljeno je bez da su uštede verificirane na način predviđen ugovorom. (točka 5. Nalaza)

- U okviru nefinancijske imovine evidentirane su komunalne vodne građevine u vrijednosti od 1.107.200,41 euro koje je, prema odredbama Zakona o vodnim uslugama, Općina bila dužna prenijeti u vlasništvo javnog isporučitelja vodnih usluga u roku od 90 dana od stupanja na snagu Uredbe o uslužnim područjima koja je stupila na snagu 15. srpnja 2023. Do svibnja 2025. odluka o prijenosu komunalnih vodnih građevina na javnog isporučitelja vodnih usluga nije donesena. (točka 6. Nalaza)
- Ustrojen je Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, ali se ne ažurira redovno. Registar ugovora ne sadrži podatke o pet postupaka jednostavne nabave u vrijednosti od 85.695,60 eura bez PDV-a te podatke o nabavi putem narudžbenica u vrijednosti od 31.374,80 eura bez PDV-a (kojima je pojedinačna vrijednost veća od 2.650,00 eura). Za 18 zaključenih ugovora ukupne vrijednosti od 710.686,54 eura bez PDV-a, u Registru ugovora nisu navedeni podaci o tome kada je ugovor izvršen u cijelosti ili navod da je raskinut prije isteka roka na koji je zaključen te o ukupno isplaćenom iznosu ugovaratelju s PDV-om.

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2024., ukupna vrijednost nabave iznosila je 2.560.199,24 eura bez PDV-a. Statističko izvješće nije potpuno jer ne sadrži podatke o jednostavnim nabavama (narudžbenicama) robe, radova i usluga čija je pojedinačna vrijednost nabave manja od 2.650,00 eura, kao ni podatke o jednostavnim nabavama robe, radova i usluga čija je pojedinačna vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura, a za koje je revizijskim postupcima utvrđeno da ih Općina nije objavila u Registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma.

Za nabavu usluga komunalnog linijskog prijevoza putnika za autobusnu liniju Osoje – Sušci – Kraj – Sičane – Centar (grupa 1) u vrijednosti od 29.484,00 eura bez PDV-a i autobusnu liniju Prisoje – Krušvar – Ercegovci – Centar (grupa 2) u vrijednosti od 30.660,00 eura bez PDV-a, Općina je provela postupke jednostavne nabave, a trebala je provesti postupke javne nabave. (točka 7. Nalaza)

Obveze Općine

Općina je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijave ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O OPĆINI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), utvrđena je Općina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Splitsko-dalmatinske županije (dalje u tekstu: Županija). Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14, 123/17 i 118/18) i Odluke o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine 3/24), Općina je razvrstana u petu skupinu jedinica lokalne samouprave, koja se prema vrijednosti indeksa nalazi u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Obuhvaća sedam naselja s ukupno 2 805 stanovnika (prema popisu stanovništva iz 2021.). Sjedište Općine je Dicmo Kraj 43, Dicmo.

Prema odredbama članka 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20), općine u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te druge poslove u skladu s posebnim zakonima.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Općina je koncem 2024. imala šest zaposlenika na neodređeno vrijeme. U Općini je tijekom 2024. bilo dvoje zaposlenika na određeno vrijeme za obavljanje komunalnih poslova u razdoblju lipanj – prosinac 2024. i jedna osoba na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa u razdoblju svibanj 2024. – kolovoz 2025. Osim toga, tijekom 2024. u okviru projekta Za sretniju starost u svome domu (program Zaželi) zaposleno je 12 osoba na određeno vrijeme odnosno do 15. siječnja 2027.

Tijela Općine su Općinsko vijeće i općinski načelnik. Općinsko vijeće ima 13 članova. Zakonski predstavnik Općine u 2024. i do vremena obavljanja revizije je općinski načelnik Petar Maretić, bacc. ing. el. Prema odredbama članka 90.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, općinski načelnik dužnost obavlja profesionalno, što podrazumijeva da ostvaruje pravo na plaću i druga prava iz rada, a vrijeme obavljanja dužnosti uračunava se u staž osiguranja.

Prema podacima iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika, Općina ima jednog proračunskog korisnika, i to dječji vrtić, u kojem je koncem 2024. bilo 12 zaposlenika na neodređeno vrijeme te četiri zaposlenika na određeno vrijeme. Suvlasnik je u trgovačkom društvu za održavanje čistoće i odlaganje komunalnog otpada s udjelom od 5,0 % i trgovačkom društvu za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje s udjelom od 3,92 % u temeljnom kapitalu.

Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15, 102/19 i 105/25), Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16), Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23) i Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19).

Prema odredbama članaka 4., 6. i 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, obuhvaća sve poslovne procese koji vode ostvarenju poslovnih ciljeva, a uspostavlja se u svim ustrojstvenim jedinicama koje u skladu s danim ovlastima i odgovornostima ostvaruju te ciljeve. Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.

U skladu s odredbama članka 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru doneseno je i niz uputa, procedura i unutarnjih akata, kao što su: Statut, Pravilnik o unutarnjem redu Jedinственog upravnog odjela, Pravilnik o radu u Jedinственom upravnom odjelu, Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave, Odluka o proceduri naplate prihoda, kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja, Odluka o uvjetima, načinu i postupku gospodarenja nekretninama, Procedura stvaranja ugovornih obveza, Procedura zaprimanja i provjere te plaćanja po računima, Procedura blagajničkog poslovanja, Procedura izdavanja i obračuna naloga za službeno putovanje te Procedura korištenja službenog automobila. Općina je u svibnju 2024. započela aktivnosti u vezi s izradom (sastavljanjem) Mape poslovnih procesa (popis i opis poslovnih procesa koji se obavljaju u Općini) i Registra rizika.

Općina provodi samoprocjenu funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola davanjem Izjave o fiskalnoj odgovornosti. Općinski načelnik je za 2024. sastavio Izjavu o fiskalnoj odgovornosti (Obrazac 1.b) uz koju je priložen Upitnik o fiskalnoj odgovornosti i Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti za 2025. Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine nije sastavljeno jer je u prethodnoj godini Izjava o fiskalnoj odgovornosti sastavljena na Obrascu 1a. Izjava o fiskalnoj odgovornosti za 2024. dostavljena je Ministarstvu financija u propisanom roku. Utvrđene nepravilnosti navedene su u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti u području izvršenja proračuna (djelomično su poduzete potrebne mjere za potpunu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti i uplatu u proračun prema važećim propisima), računovodstva (djelomično su s dužnicima usklađeni podaci o potraživanjima na datum 31. listopada 2024. te se nije provodio ispravak vrijednosti potraživanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20)) i upravljanja imovinom (nije se provodilo isknjiženje imovine iz poslovnih knjiga nakon prodaje, darovanja ili drugog načina otuđenja ili uništenja imovine, a na temelju izlaznog računa, ugovora o kupoprodaji, zapisnika o uništenju, potvrde o odvozu na otpad i slične dokumentacije). Prema Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti, očekivani datum otklanjanja slabosti i nepravilnosti je tijekom 2025.

Unutarnja revizija nije ustrojena, a prema odredbama članka 3. Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru Općina nije obvezna ustrojiti unutarnju reviziju.

U skladu s odredbama članka 35. Zakona o fiskalnoj odgovornosti, Općina je tijekom 2024. provjeravala sadržaj Izjave o fiskalnoj odgovornosti svojeg proračunskog korisnika, provođenjem formalne i suštinske kontrole (provjerom vjerodostojnosti odgovora na odabranom uzorku pitanja iz Upitnika).

Godišnje objedinjeno izvješće o nepravilnostima za 2024. prema kojem nisu zaprimljene prijave o nepravilnostima u radu Općine i njezinog proračunskog korisnika dostavio je općinski načelnik Ministarstvu financija u ožujku 2024. Osoba za nepravilnosti (za zaprimanje nepravilnosti i vođenje postupaka u vezi s prijavom nepravilnosti) imenovana je u travnju 2025.

Općina je putem objave podataka na svojim mrežnim stranicama uspostavila odgovarajući način unutarnje i vanjske komunikacije te je objavila podatke o svom poslovanju. Na mrežnim stranicama su, između ostalog, objavljeni proračun i proračunski vodič za građane, financijski izvještaji, unutarnji akti, strateški dokumenti i planovi, dokumenti vezani za javnu nabavu, natječaji, kao i druge informacije kako bi bile dostupne javnosti. U skladu s odredbama članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22), prije donošenja općih akata provedeno je savjetovanje s javnošću. Službenik za informiranje imenovan je u ožujku 2023.

U travnju 2022. donesen je Kodeks ponašanja članova Općinskog vijeća, kojim je uređeno sprječavanje sukoba interesa između privatnog i javnog interesa u obnašanju dužnosti članova Općinskog vijeća, članova radnih tijela Općinskog vijeća i općinskog načelnika.

Planiranje i izvršenje proračuna

Općinsko vijeće donijelo je u prosincu 2023. Proračun Općine za 2024. i Odluku o izvršavanju Proračuna Općine za 2024. Proračunom su planirani prihodi i primici te rashodi i izdaci u iznosu od 9.680.190,66 eura. Donesene su četiri izmjene i dopune Proračuna (u ožujku, srpnju, rujnu i studenome 2024.) i Odluka o dopuni Odluke o izvršavanju Proračuna Općine za 2024. (u rujnu 2024.). Posljednjim Izmjenama i dopunama Proračuna za 2024., planirani su prihodi i primici u iznosu od 5.557.787,02 eura, što je u odnosu na Proračun manje za 4.122.403,64 eura ili 42,6 %, a rashodi i izdaci u iznosu od 5.460.493,88 eura, što je u odnosu na Proračun manje za 4.219.696,78 eura ili 43,6 %. Planirano je pokriće manjka prihoda i primitaka iz prethodnih godina u iznosu od 97.293,14 eura.

Vrijednosno značajnija odstupanja prihoda i primitaka planiranih posljednjim Izmjenama i dopunama Proračuna u odnosu na Proračun odnose se na smanjenje prihoda od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine (zemljišta) za 2.126.214,61 euro ili 77,0 %, prihoda od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna za 1.714.108,60 eura ili 44,1 % (najvećim dijelom zbog manje planiranih prihoda od pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava) i prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada za 466.288,62 eura ili 48,8 % (najvećim dijelom zbog manje planiranih prihoda od komunalnog doprinosa i komunalne naknade) te povećanje primitaka od zaduživanja za 301.831,00 euro ili 75,8 %.

Vrijednosno značajnija odstupanja rashoda planiranih posljednjim Izmjenama i dopunama Proračuna u odnosu na Proračun odnose se na smanjenje rashoda za nabavu nefinancijske imovine za 3.234.071,10 eura ili 54,3 % i materijalnih rashoda za 1.000.563,93 eura ili 43,1 % (najvećim dijelom zbog manje planiranih rashoda za usluge).

Proračunom te izmjenama i dopunama Proračuna planirani su prihodi i primici te rashodi i izdaci Općine i proračunskog korisnika. Općina nema uspostavljen sustav riznice. Odlukom o izvršavanju Proračuna za 2024. nije uređeno postupanje s vlastitim i namjenskim prihodima proračunskog korisnika koji nisu uplaćivani u proračun, a njihovo ostvarenje i utrošak Općina prati putem polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja. Odlukom o izvršenju Proračuna za 2025. uređeno je da proračunski korisnik nije obavezan namjenske i vlastite prihode uplaćivati u proračun Općine. Općina je u 2025. započela s aktivnostima koje prethode uspostavi sustava riznice, a odnose se na analizu poslovnih procesa koji su ključni za budući financijsko-računovodstveni sustav i za sustav riznice te analizu tehničkih mogućnosti za uspostavu riznice. Proračunska zaliha, koja je planirana u iznosu od 2.000,00 eura, nije korištena u 2024.

Projekcijama za 2025. i za 2026. planirani su prihodi te rashodi i izdaci za 2025. u iznosu od 7.960.422,72 eura te za 2026. u iznosu od 7.960.422,72 eura.

Prema Godišnjem izvještaju o izvršenju Proračuna za 2024., koje je usvojilo Općinsko vijeće u ožujku 2025., prihodi su ostvareni u iznosu od 3.476.084,48 eura, što je 2.081.702,54 eura ili 37,5 % manje od planiranih, a rashodi i izdaci u iznosu od 3.749.594,12 eura, što je 1.710.899,76 eura ili 31,3 % manje od planiranih. Ostvaren je manjak prihoda u iznosu od 273.509,64 eura. Primici od zaduživanja koji su planirani za provedbu EU projekta, Izgradnja i opremanje matičnog vrtića, u iznosu od 700.000,00 eura nisu ostvareni (Odlukom Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih iz ožujka 2025. Općini su odobrena dodatna sredstva za financiranje završetka navedenog EU projekta). Vrijednosno značajnije odstupanje planiranih i ostvarenih prihoda odnosi se na prihode od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine (zemljišta) koji su ostvareni manje za 402.292,97 eura ili 63,4 %, prihode od poreza koji su ostvareni manje za 348.614,69 eura ili 26,8 % (najvećim dijelom zbog manje ostvarenih prihoda od poreza na dohodak) te prihodi od pomoći koji su ostvareni manje za 294.818,17 eura ili 13,6 % (najvećim dijelom zbog manje ostvarenih pomoći temeljem prijenosa EU sredstava). Vrijednosno značajnije odstupanje planiranih i ostvarenih rashoda odnosi se na rashode za nabavu nefinancijske imovine koji su ostvareni manje za 1.394.185,26 eura ili 51,2 % (najvećim dijelom zbog manje ostvarenih rashoda za izgradnju građevinskih objekata, od čega za izgradnju objekta matičnog dječjeg vrtića manje za 1.048.216,53 eura) te materijalne rashode koji su ostvareni manje za 183.720,51 eura ili 13,9 % (najvećim dijelom zbog manje ostvarenih rashoda za usluge). Manjak prihoda i primitaka Općine iznosi 241.284,82 eura i manjak proračunskog korisnika iznosi 32.224,82 eura.

Općinsko vijeće je u srpnju 2025. donijelo Višegodišnji plan uravnoteženja proračuna Općine za razdoblje od 2025. do 2027., koji sadrži podatke o manjku prihoda i primitaka Općine i proračunskog korisnika iz razdoblja do 2024. u iznosu od 81.196,66 eura, manjku prihoda i primitaka za 2024. u iznosu od 273.509,64 eura te pokriću manjka prihoda i primitaka u sljedećem razdoblju u iznosu od 354.706,30 eura. Navedenim Višegodišnjim planom uravnoteženja planirano je pokriće manjka prihoda i primitaka u 2025. u iznosu od 55.000,00 eura, u 2026. u iznosu od 111.128,34 eura i u 2027. u iznosu od 188.577,96 eura.

U prosincu 2021. donesen je Provedbeni program Općine Dicmo za razdoblje 2021. – 2025., koji, između ostalog, sadrži misiju, viziju i SWOT analizu te mjere, aktivnosti i razvojne projekte. Općina je izradila Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa za 2024. te ga objavila na svojim mrežnim stranicama.

Financijski izvještaji

Općina je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji za 2024., i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji predani su Državnom uredu za reviziju i Ministarstvu financija u elektroničkom obliku putem aplikacije Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika (aplikacija RKPFI) u propisanom roku te su objavljeni na mrežnim stranicama Općine.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

U Izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024. iskazani su prihodi te rashodi i izdaci Općine i proračunskog korisnika u dijelu u kojem ga Općina financira iz svojih prihoda. Prema podacima iz navedenog Izvještaja, ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 3.436.863,11 eura, što je 1.304.101,33 eura ili 61,1 % više u odnosu na prethodnu godinu. Značajnije su povećani prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna za 1.019.963,68 eura ili 119,3 % (najvećim dijelom zbog više ostvarenih kapitalnih pomoći temeljem prijenosa EU sredstava i pomoći proračunu iz drugih proračuna i izvanproračunskim korisnicima) te prihodi od poreza za 257.984,23 eura ili 37,2 % (najvećim dijelom zbog više ostvarenih prihoda od poreza na dohodak od nesamostalnog rada).

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi od poreza	693.801,08	951.785,31	137,2
2.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	855.218,15	1.875.181,83	219,3
3.	Prihodi od imovine	76.171,14	53.931,36	70,8
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	324.884,18	321.901,02	99,1
5.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima	4.850,00	0,00	-
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	105,36	1.356,56	1 287,5
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	177.731,87	232.707,03	130,9
	Ukupni prihodi	2.132.761,78	3.436.863,11	161,1

Vrijednosno značajniji udjel imaju prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 1.875.181,83 eura ili 54,6 % te prihodi od poreza u iznosu od 951.785,31 euro ili 27,7 % ukupno ostvarenih prihoda.

Prihodi koji imaju propisanu namjenu odnose se na prihode od pomoći (bez sredstava fiskalnog izravnjanja), komunalnu naknadu, komunalni doprinos, naknadu za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru, namjenski dio naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, spomeničku rentu te prihode od prodaje nefinancijske imovine (građevinskog zemljišta u vlasništvu Općine). Ostvareni su u iznosu od 1.606.734,37 eura i čine 46,8 % ukupno ostvarenih prihoda.

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 951.785,31 euro. Odnose se na porez na dohodak u iznosu od 895.796,67 eura, porez na promet nekretnina u iznosu od 37.861,11 eura, porez na neizgrađeno građevinsko zemljište (za koji je postojala obveza plaćanja do veljače 2007., a naplaćen je u 2024. u postupku brisanja založnog prava upisanog u zemljišnim knjigama na građevinskom zemljištu kao osiguranje naplate duga na temelju rješenja Porezne uprave o obvezi poreza na neizgrađeno građevinsko zemljište iz studenoga 2006.) u iznosu od 12.502,71 euro te porez na potrošnju u iznosu od 5.624,82 eura. Odlukom o porezima na području Općine Dicmo iz prosinca 2018. te Izmjenama i dopunama navedene Odluke iz studenoga 2023. utvrđen je porez na potrošnju, a utvrđivanje i naplata prenesena je u nadležnost Porezne uprave.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvarene su u iznosu od 1.875.181,83 eura. Odnose se na kapitalne pomoći u iznosu od 1.017.033,97 eura i tekuće pomoći u iznosu od 858.147,86 eura.

Vrijednosno značajnije kapitalne pomoći primljene su od Ministarstva znanosti i obrazovanja (od lipnja 2024. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih) na temelju prijenosa EU sredstava za projekt Izgradnja i opremanje matičnog vrtića u iznosu od 732.434,39 eura, županijskog proračuna u iznosu od 146.769,86 eura, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 95.608,29 eura te Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na temelju prijenosa EU sredstava za projekt Tematski park povijesnih putova i željezničke postaje Rera u iznosu od 35.000,00 eura.

Vrijednosno značajnije kapitalne pomoći iz županijskog proračuna primljene su za sufinanciranje nabave izložbene lokomotive (za postavljanje u Tematskom parku povijesnih putova i željezničke postaje Rera) u iznosu od 94.000,00 eura, sufinanciranje izgradnje Poduzetničke zone u iznosu od 28.119,86 eura te nabavu i ugradnju sprava za vježbanje na javnoj površini (Zeleni park) u iznosu od 18.000,00 eura. Prema Sporazumu o sufinanciranju nabave parne lokomotive s tender vagonom iz 1949., koji su zaključili Županija, Općina Klis i Općina u prosincu 2024., nabavu lokomotive sufinancira Županija u iznosu od 194.000,00 eura, Općina u iznosu od 97.375,00 eura te Općina Klis u iznosu od 32.375,00 eura. U veljači i svibnju 2025. doznačena su iz županijskog proračuna preostala ugovorena sredstva u iznosu od 100.000,00 eura i iz proračuna Općine Klis u iznosu od 32.375,00 eura. Ugovor o nabavi s izabranim (ino) ponuditeljem, nakon provedenog otvorenog postupka nabave, zaključen je u studenome 2024., a plaćanje ugovorene cijene u iznosu od 259.000,00 eura bez PDV-a ugovoreno je u obrocima do konca lipnja 2025. Do konca 2024. podmirena je obveza PDV-a pri uvozu i dio obveze prema isporučitelju u iznosu od 155.400,00 eura te u veljači i svibnju 2025. u iznosu od 132.375,00 eura. Obveza prema isporučitelju na koncu svibnja 2025. iz proračunskih sredstava Općine iznosi 35.975,00 eura.

Kapitalne pomoći od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 95.608,29 eura primljene su za asfaltiranje nerazvrstane ceste u naselju Dicmo Krušvar (u okviru Programa podrške brdsko-planinskim područjima) u iznosu od 39.000,00 eura, izgradnju i opremanje dječjeg igrališta u naselju Dicmo Kraj (u okviru Programa održivog razvoja lokalne zajednice) u iznosu od 30.000,00 eura te za sufinanciranje učešća Općine u provedbi EU projekta Tematski park povijesnih putova i željezničke postaje Rera u iznosu od 26.608,29 eura.

Vrijednosno značajnije tekuće pomoći primljene su iz državnog proračuna za fiskalno izravnaje u iznosu od 566.745,75 eura i za fiskalnu održivost dječjih vrtića u iznosu od 108.204,00 eura te iz proračuna Općine Klis na temelju prijenosa EU sredstava za provedbu projekta Za sretniju starost u svome domu u iznosu od 135.971,86 eura. Pomoći za fiskalnu održivost dječjih vrtića primljene su na temelju Uredbe o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje iznosa sredstava za fiskalnu održivost dječjih vrtića (Narodne novine 109/23) i odluka Vlade Republike Hrvatske iz prosinca 2023. i studenoga 2024.

Prihodi od imovine ostvareni su u iznosu od 53.931,36 eura. Vrijednosno značajniji odnose se na prihode od naknada za eksploataciju mineralnih sirovina u iznosu od 29.895,02 eura, naknade za pravo služnosti puta (na temelju rješenja Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti iz srpnja 2021.) u iznosu od 16.174,67 eura te prihode od zakupa zemljišta i naknade za postavljanje privremenih objekata te reklamnih i oglasnih predmeta na zemljištu u vlasništvu Općine u ukupnom iznosu od 5.102,38 eura. Postupak davanja u zakup i na privremeno korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine, visina zakupnine po zonama te visina naknade za privremeno korištenje površina javne namjene i zemljišta uređeni su Odlukom o korištenju javnih površina na području Općine, koju je donijelo Općinsko vijeće u studenome 2023. Tijekom 2024. provedena su dva javna natječaja za davanje u zakup zemljišta u vlasništvu Općine na temelju kojih su zaključena dva ugovora o zakupu te su izdana dva rješenja o davanju zemljišta na privremeno korištenje.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknadama ostvareni su u iznosu od 321.901,02 eura. Vrijednosno značajniji odnose se na prihode od komunalne naknade u iznosu od 236.377,63 eura i komunalnog doprinosa u iznosu od 55.799,42 eura.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 232.707,03 eura, a odnose se na prihode od prodaje građevinskog zemljišta u vlasništvu Općine (na području Poduzetničke zone). U 2024. na temelju odluka Općinskog vijeća o prodaji građevinskog zemljišta u Poduzetničkoj zoni provedena su četiri javna natječaja (u travnju, svibnju, kolovozu i rujnu 2024.). Uvjeti prodaje putem javnog natječaja i mjerila te kriteriji za izbor najpovoljnije ponude utvrđeni su Odlukom o uvjetima, načinu i postupku gospodarenja nekretnina u vlasništvu Općine Dicmo iz ožujka 2016. Početne cijene u visini od 9,37 eura/m² i 10,14 eura/m² utvrđene su procjembenim elaboratima vrijednosti nekretnina koje je izradio stalni sudski vještak (u prosincu 2022. i studenome 2023.) te za koje su pribavljena mišljenja procjeniteljskog povjerenstva Županije o usklađenosti procjembenih elaborata s odredbama Zakona o procjeni vrijednosti nekretnina (Narodne novine 78/15). Općina je u 2024. s izabranim ponuditeljima zaključila šest predugovora o kupoprodaji zemljišta (za gradnju proizvodnih, servisnih, skladišnih i uslužnih sadržaja) prema kojima se ugovorene kupoprodajne cijene u ukupnom iznosu od 317.932,00 eura plaćaju u obrocima (do 24 mjesečna obroka), a kupoprodajni ugovori zaključuju nakon plaćanja ukupne kupoprodajne cijene ugovorene predugovorima i dostave ovjerenog parcelacijskog elaborata.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 3.678.147,93 eura, što je 1.692.737,84 eura ili 85,3 % više u odnosu na prethodnu godinu. Značajnije su povećani rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 844.738,01 euro ili 174,1 % (najvećim dijelom zbog izgradnje objekta matičnog vrtića u iznosu od 781.221,39 eura), materijalni rashodi za 301.037,84 eura ili 39,3 % (najvećim dijelom zbog većih rashoda za usluge tekućeg i investicijskog održavanja), pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna za 141.895,93 eura ili 93,0 % (najvećim dijelom zbog više doznačenih sredstava proračunskom korisniku (dječjem vrtiću) za financiranje redovne djelatnosti) te rashodi za zaposlene za 137.968,19 eura ili 61,1 % zbog povećanja osnovice za obračun plaće zaposlenih u Jedinostvenom upravnom odjelu te više ostvarenih rashoda za provedbu programa Zaželi.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u eurima

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	225.763,76	363.731,95	161,1
2.	Materijalni rashodi	765.332,48	1.066.370,32	139,3
3.	Financijski rashodi	8.859,22	73.215,07	826,4
4.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	152.569,89	294.465,82	193,0
5.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	161.345,79	239.301,50	148,3
6.	Ostali rashodi	162.961,60	272.214,06	167,0
7.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	485.276,53	1.330.014,54	274,1
8.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	23.300,82	38.834,67	166,7
	Ukupni rashodi i izdaci	1.985.410,09	3.678.147,93	185,3
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	2.132.761,78	3.436.863,11	161,1
	Višak prihoda	147.351,69	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	241.284,82	-

Vrijednosno značajniji udjel imaju rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 1.330.014,54 eura ili 36,2 %, materijalni rashodi u iznosu od 1.066.370,32 eura ili 29,0 % i rashodi za zaposlene u iznosu od 363.731,95 eura ili 9,9 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka.

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 363.731,95 eura. Odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 311.862,07 eura (u okviru kojih su evidentirani drugi rashodi za zaposlene koji se odnose na naknade za podmirenje troškova prehrane, božićnice, otpremninu zbog odlaska u mirovinu, jubilarnu nagradu te darovi za djecu u iznosu od 18.520,00 eura), doprinose na plaće u iznosu od 48.899,88 eura i druge rashode za zaposlene (naknade za godišnji odmor) u iznosu od 2.970,00 eura. Rashodi za zaposlene u iznosu od 363.731,95 eura odnose se na rashode za zaposlene u Jedinostvenom upravnom odjelu i zakonskog predstavnika u iznosu od 266.369,51 euro, zaposlene u okviru programa Zaželi – Za sretniju starost u svome domu u iznosu od 95.745,60 eura te zaposlene u javnom radu (brutoplaća i doprinosi za dvije osobe za prosinac 2023.) u iznosu od 1.616,84 eura. Plaće i naknade zaposlenika Općine obračunavane su i isplaćene u skladu s propisima i unutarnjim aktima Općine.

Materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 1.066.370,32 eura. Odnose se na rashode za usluge u iznosu od 839.775,28 eura, ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu od 99.930,90 eura (vrijednosno značajniji su za reprezentaciju u iznosu od 33.778,46 eura, obilježavanje Dana Općine u iznosu od 17.043,16 eura i naknade za rad članovima predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično u iznosu od 13.784,39 eura), rashode za materijal i energiju u iznosu od 98.673,68 eura (vrijednosno značajniji su za utrošenu električnu energiju u iznosu od 80.713,85 eura i nabavu uredskog materijala u iznosu od 7.156,23 eura) te naknade troškova zaposlenima u iznosu od 27.990,46 eura (vrijednosno značajniji su rashodi za službena putovanja u iznosu od 11.653,01 euro i naknade za prijevoz na posao i s posla u iznosu od 7.714,41 euro). U okviru materijalnih rashoda ostvareni su rashodi za održavanje komunalne infrastrukture u iznosu od 607.286,05 eura za održavanje nerazvrstanih cesta, javne rasvjete, građevina i uređaja javne namjene, javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima te održavanje čistoće javnih površina.

U okviru rashoda za usluge vrijednosno značajniji su rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 469.150,70 eura, intelektualne i osobne usluge u iznosu od 225.046,02 eura, druge usluge u iznosu od 62.761,58 eura (vrijednosno značajnije odnose se na naknadu za energetske usluge u iznosu od 29.464,56 eura, usluge čišćenja u iznosu od 8.759,76 eura i naknadu Financijskoj agenciji za usluge naplate prihoda u iznosu od 8.546,34 eura) te komunalne usluge u iznosu od 52.336,03 eura (vrijednosno značajnije odnose se na sakupljanje i odvoz otpada u iznosu od 26.381,85 eura te deratizaciju i dezinfekciju u iznosu od 4.943,92 eura).

Vrijednosno značajniji rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja odnose se na održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 288.684,86 eura, javne rasvjete u iznosu od 98.588,26 eura, postrojenja i opreme u iznosu od 29.245,40 eura, građevina javne namjene (vodotok Suvaja) u iznosu od 26.869,86 eura i javnih površina u iznosu od 18.343,75 eura.

Vrijednosno značajniji rashodi za intelektualne i osobne usluge odnose se na izradu projektne dokumentacije u iznosu od 108.214,60 eura, geodetsko-katastarske usluge u iznosu od 42.870,00 eura te izradu procjembenih elaborata u iznosu od 23.750,00 eura.

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 73.215,07 eura. Odnose se na ostale financijske rashode u iznosu od 66.354,58 eura (vrijednosno značajniji odnose se na isplatu trgovačkom društvu po sudskim presudama u vezi s ugovorenim radovima na izgradnji komunalne infrastrukture u Poduzetničkoj zoni u ukupnom iznosu od 51.395,61 euro) te kamate za primljene kredite u iznosu od 6.860,49 eura.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ostvarene su u iznosu od 294.465,82 eura. Odnose se na prijenos sredstava proračunskom korisniku za financiranje redovne djelatnosti (dječjem vrtiću) u iznosu od 273.928,32 eura i tekuće pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna u iznosu od 20.537,50 eura (između ostalog, proračunskom korisniku županijskog proračuna za troškove prijevoza učenika na prometni poligon te sufinanciranje usluge pregleda košarkaške opreme). Prijenos sredstava dječjem vrtiću obavljen je prema donesenom godišnjem planu i programu rada korisnika te na temelju mjesečnih zahtjeva.

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade ostvarene su u iznosu od 239.301,50 eura. Vrijednosno značajnije odnose se na financiranje besplatnog komunalnog linijskog prijevoza putnika na području Općine Dicmo u iznosu od 75.180,00 eura, sufinanciranje cijene prijevoza učenicima srednjih škola i studentima u iznosu od 55.030,89 eura, jednokratne novčane pomoći građanima uslijed otežanih uvjeta života (teška materijalna situacija i bolest) i za troškove stanovanja u iznosu od 29.135,25 eura, pomoći učenicima osnovne i srednjih škola za kupnju radnih bilježnica i školskog pribora u iznosu od 19.810,00 eura, novčane potpore za rođenje djeteta u iznosu od 19.190,00 eura, stipendije i školarine u iznosu od 18.998,75 eura te poklon bonove (između ostalog, korisnicima zajamčene minimalne naknade, roditeljima, starateljima ili udomiteljima djece s teškoćama u razvoju, umirovljenicima čija mirovina ne prelazi iznos od 400,00 eura mjesečno) za uskrсне i božićne blagdane u iznosu od 17.434,37 eura. Sredstva su korisnicima odobrena na temelju Odluka o socijalnoj skrbi iz ožujka 2011., ožujka 2020., prosinca 2021., veljače 2023. i studenoga 2024. (kojima su utvrđeni korisnici socijalne skrbi te uvjeti i način ostvarivanja prava iz socijalne skrbi), Programa javnih potreba u socijalnoj skrbi Općine za 2024. i Programa javnih potreba u školstvu i predškolskom odgoju za 2024., Odluke o raspisivanju natječaja za dodjelu stipendija učenicima srednjih škola i studentima u školskoj godini 2023./2024. iz listopada 2023., Odluke o raspisivanju natječaja za dodjelu stipendija učenicima srednjih škola i studentima za školskoj godini 2024./2025. iz listopada 2024., Odluke o dodjeli jednokratne novčane pomoći za sufinanciranje nabave radnih bilježnica i radnog materijala učenicima Osnovne škole Ante Starčević te učenicima srednjih škola s područja Općine iz kolovoza 2024. te odluka i zaključaka općinskog načelnika.

U okviru ostalih rashoda koji su ostvareni u iznosu od 272.214,06 eura evidentirani su rashodi za tekuće donacije u iznosu od 183.934,49 eura i kapitalna pomoć trgovačkom društvu za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje (u suvlasništvu Općine) za sufinanciranje izgradnje vodoopskrbnog sustava te izgradnje i rekonstrukcije sustava javne odvodnje u iznosu od 88.279,57 eura.

Vrijednosno značajnije tekuće donacije odnose se na prijenose sredstava Dobrovoljnom vatrogasnom društvu u iznosu od 93.934,11 eura, udrugama (proisteklim iz Domovinskog rata, za promicanje kulture i drugim udrugama) u iznosu od 40.200,00 eura te vjerskim zajednicama u iznosu od 19.000,00 eura. Donacije su dodijeljene na temelju Pravilnika o financiranju javnih potreba Općine iz siječnja 2023., programa javnih potreba koje je donijelo Općinsko vijeće u prosincu 2023., i to: Programa javnih potreba u sportu za 2024., Programa javnih potreba u kulturi za 2024., Programa javnih potreba u civilnom društvu za 2024., Programa javnih potreba u protupožarnoj i civilnoj zaštiti za 2024. te javnih poziva za dodjelu sredstava, zaključenih ugovora o dodjeli sredstava i zaključaka općinskog načelnika.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 1.330.014,54 eura. Vrijednosno značajniji odnose se na izgradnju objekta matičnog vrtića u iznosu od 781.221,39 eura, nabavu lokomotive za Tematski park povijesnih putova i željezničke postaje Rera u iznosu od 155.400,00 eura, izgradnju komunalnih vodnih građevina u iznosu od 87.039,61 eura, izradu projektne dokumentacije u iznosu od 72.729,52 eura (između ostalog, izradu idejnog rješenja za proširenje groblja u naselju Dicmo Osoje, izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine te izradu novelacije projekta uređenja prometnih površina na istočnoj strani Poduzetničke zone) te uređenje i opremanje sportskom opremom Zelenog parka u naselju Dicmo Kraj u iznosu od 59.400,00 eura.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova ostvareni su u iznosu od 38.834,67 eura. Odnose se na izdatke za otplatu glavnice dva kredita poslovne banke iz 2013., i to za izgradnju komunalne infrastrukture u Poduzetničkoj zoni u iznosu od 32.186,42 eura i izgradnju objekta dječjeg vrtića u iznosu od 6.648,25 eura.

Manjak prihoda nad rashodima i izdacima za 2024. iznosi 241.284,82 eura. Preneseni manjak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima iznosi 97.293,14 eura (višak iz 2023. iznosi 147.351,69 eura te manjak iz prethodnih godina 244.644,83 eura). Manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 338.577,96 eura. Općinsko vijeće je u srpnju 2025. donijelo Odluku o sukcesivnom pokriću manjka iz prethodnog razdoblja u proračunu Općine u razdoblju od 2025. do 2027., prema kojoj se pokriće manjka prihoda i primitaka planira u 2025. u iznosu od 50.000,00 eura, u 2026. u iznosu od 100.000,00 eura i u 2027. u iznosu od 188.577,96 eura. Također, Općinsko vijeće je u srpnju 2025. donijelo Izmjene i dopune Proračuna za 2025., kojima je planirano pokriće manjka prihoda i primitaka u 2025. u iznosu od 50.000,00 eura.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2024., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 13.486.742,29 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2024.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2024.

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	10.941.288,64	11.755.932,47	107,4
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	140.238,16	154.660,00	110,3
1.2.	Građevinski objekti	9.913.714,73	9.802.060,80	98,9
1.3.	Postrojenja i oprema	99.544,22	102.892,10	103,4
1.4.	Prijevozna sredstva	72.657,90	63.348,36	87,2
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	159.040,33	1.043.100,55	655,9
1.6.	Druga nefinancijska imovina	556.093,30	589.870,66	106,1
2.	Financijska imovina	1.788.811,99	1.730.809,82	96,8
2.1.	Novčana sredstva	169.751,91	83.217,84	49,0
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	1.232,34	1.232,34	100,0
2.3.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	323.923,29	323.923,29	100,0
2.4.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.084.306,76	1.038.779,21	95,8
2.5.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	209.597,69	283.657,14	135,3
	Ukupno imovina	12.730.100,63	13.486.742,29	105,9
3.	Obveze	425.281,73	568.181,21	133,6
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	191.471,73	247.173,39	129,1
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	75.811,28	201.843,77	266,2
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	157.998,72	119.164,05	75,4
4.	Vlastiti izvori	12.304.818,90	12.918.561,08	105,0
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	12.730.100,63	13.486.742,29	105,9

U odnosu na stanje iskazano početkom godine, vrijednost imovine veća je za 756.641,66 eura ili 5,9 %. Vrijednosno značajnije povećanje odnosi se na dugotrajnu nefinancijsku imovinu u pripremi za 884.060,22 eura ili 555,9 % (najvećim dijelom zbog ulaganja u izgradnju matičnog vrtića u iznosu od 781.221,39 eura).

Vrijednost zemljišta u iznosu od 154.660,00 eura odnosi se na građevinsko zemljište u iznosu od 82.067,43 eura, drugo zemljište u iznosu od 70.840,66 eura (između ostalog, oranice, pašnjaci, neplodno zemljište) i poljoprivredno zemljište u iznosu od 1.751,91 euro.

U okviru građevinskih objekata u iznosu od 9.802.060,80 eura iskazana je vrijednost drugih građevinskih objekata u iznosu od 9.135.300,01 euro (između ostalog, komunalne vodne građevine, javna rasvjeta, Tematski park povijesnih putova i željezničke postaje Rera, Poduzetnička zona, reciklažno dvorište, sportski i rekreacijski tereni), poslovnih objekata u iznosu od 976.368,87 eura (između ostalog, zgrade Općine i dječjeg vrtića, sportska dvorana i igralište, mrtvačnica, dječja igrališta) te cesta i ostalih prometnih objekata u iznosu od 132.063,39 eura, umanjeno za ispravak vrijednosti u iznosu od 441.671,47 eura.

Postrojenja i oprema u iznosu od 102.892,10 eura odnose se na uredsku opremu i namještaj u iznosu od 101.354,06 eura, opremu za održavanje i zaštitu u iznosu od 87.836,01 euro (između ostalog, kontejnere za odlaganje otpada, motornu kosilicu, opremu za grijanje i hlađenje), uređaje, strojeve i opremu za ostale namjene u iznosu od 82.511,91 euro (između ostalog, spremnike za odvojeno prikupljanje otpada), sportsku opremu u iznosu od 30.102,73 eura, instrumente, uređaje i strojeve (uređaji za videonadzor) u iznosu od 19.507,99 eura i komunikacijsku opremu u iznosu od 9.882,83 eura, umanjeno za ispravak vrijednosti u iznosu od 228.303,43 eura.

Vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi iskazana je u iznosu od 1.043.100,55 eura. Odnosi se na ulaganja u izgradnju objekta matičnog vrtića u iznosu od 781.221,39 eura, uređenje kata zgrade Općine radi proširenja smještajnih kapaciteta dječjeg vrtića (koje je prema Zapisniku o primopredaji radova završeno u rujnu 2023.) u iznosu od 159.040,33 eura, izgradnju dječjeg igrališta u naselju Dicmo Kraj u iznosu od 34.842,38 eura (prema podacima iz građevinskog dnevnika te Zapisnika o primopredaji radova izgradnja je završena u siječnju 2025.), izgradnju nerazvrstanih cesta u iznosu od 34.596,97 eura, ulaganje u druge građevinske objekte (izrada projekte dokumentacije za izgradnju groblja, izgradnju nogostupa i komunalnih vodnih građevina) u iznosu od 18.659,48 eura te uređenje poučno-tematske staze Šćanica u iznosu od 14.740,00 eura (koje je prema okončanoj situaciji završeno koncem 2023.).

Druga nefinancijska imovina u iznosu od 589.870,66 eura odnosi se, između ostalog, na licence, projektnu dokumentaciju, plan zaštite i spašavanja materijalnih i kulturnih dobara, plan urbanističkih mjera zaštite od elementarnih nepogoda te plan civilne zaštite.

Financijska imovina koncem 2024. iznosi 1.730.809,82 eura, a značajnija se odnosi na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 1.038.779,21 euro, dionice i udjele u glavnici u iznosu od 323.923,29 eura te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 283.657,14 eura.

Potraživanja su koncem 2024. iskazana u iznosu od 1.323.668,69 eura, a odnose se na potraživanja za prihode od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu od 616.771,64 eura, za prihode od imovine u iznosu od 386.888,84 eura, za prihode od prodaje nefinancijske imovine (zemljišta u Poduzetničkoj zoni) u iznosu od 283.657,14 eura, za poreze u iznosu od 35.118,73 eura te za više plaćene poreze i doprinose i ostalo u iznosu od 1.232,34 eura. U odnosu na stanje iskazano početkom godine, veća su za 28.531,90 eura ili 2,2 % zbog većih potraživanja od prodaje zemljišta na temelju zaključenih predugovora o kupoprodaji zemljišta uz obročnu otplatu.

Razrez i naplatu općinskog poreza (porez na potrošnju) obavlja Porezna uprava, a drugih prihoda odnosno potraživanja Jedinostveni upravni odjel Općine. Potraživanja za koja naplatu obavlja Jedinostveni upravni odjel koncem 2024. iznosila su 1.288.549,96 eura. Vrijednosno značajnija su za komunalnu naknadu u iznosu od 524.536,15 eura, zatezne kamate za zakašnjela plaćanja u iznosu od 398.194,86 eura te za prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 283.657,14 eura. Za naplatu potraživanja od komunalne naknade Općina poduzima mjere naplate slanjem opomena, odobravanjem obročne otplate duga, upućivanjem dopunskih uplatnica (fizičkim osobama kojima Općina kvartalno šalje uplatnice za komunalnu naknadu) te izdavanjem rješenja o ovrsi. Prema podacima iz analitičke evidencije potraživanja za komunalnu naknadu, potraživanja starosti iznad tri godine iznose 368.607,05 eura.

Navedena evidencija ne pruža podatke o potraživanjima od subjekata nad kojima je pokrenut stečajni i/ili likvidacijski postupak, a revizijskim postupcima je utvrđeno da se dio potraživanja odnosi na potraživanja od subjekata nad kojima je pokrenut stečajni postupak (potraživanja prijavljena u stečajnu masu) te na potraživanja od subjekata koji su prestali postojati brisanjem iz sudskog registra (primjerice, potraživanja starosti iznad tri godine koja su u prethodnim godinama prijavljena u predstečajnom i stečajnim postupcima koji su se provodili nad dva obveznika koja su prestala postojati brisanjem iz sudskog registra u prosincu 2019. i travnju 2023. u iznosu od 114.186,12 eura). Općina je u prethodnim godinama izdavala rješenja o ovrsi. Tako su u 2022. rješenja o ovrsi izdana za 37 obveznika za dug u iznosu od 17.035,63 eura te u 2023. za 88 obveznika za dug u iznosu od 50.763,33 eura. Tijekom 2024. za naplatu dospjelih potraživanja za komunalnu naknadu dužnicima su upućivane opomene (u svibnju i lipnju 2024.) te je koncem 2024. dužnicima, fizičkim osobama s dospjelim dugom poslala dopunska (peta) uplatnica. U vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2025.) Općina je pokrenula ovrhu za naplatu duga za komunalnu naknadu (od obveznika kojem je u travnju 2022. odobrena obročna otplata duga) u iznosu od 89.967,03 eura. Za potraživanja od prodaje zemljišta u iznosu od 283.657,14 eura u poslovnim knjigama nisu osigurani podaci o dospelosti, a u okviru podataka o dospelosti u Bilanci u cijelosti su iskazana u okviru dospjelih potraživanja, iako nedospjela potraživanja na koncu 2024. (prema četiri predugovora o kupoprodaji na obročnu otplatu koji su zaključeni s kupcima zemljišta u 2024.) iznose 206.589,32 eura.

Obveze su koncem 2024. iskazane u iznosu od 568.181,21 euro i u odnosu na stanje iskazano početkom godine veće su za 142.899,48 eura ili 33,6 %. Odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu od 247.173,39 eura (vrijednosno najznačajnije odnose se na obveze za materijalne rashode u iznosu od 229.159,34 eura), obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 201.843,77 eura (vrijednosno najznačajnije odnose se na obveze prema izvođaču radova za izgradnju objekta matičnog vrtića u iznosu od 111.447,98 eura) te obveze za kredite i zajmove u iznosu od 119.164,05 eura.

U rujnu 2013. Općina je s poslovnim bankom zaključila Ugovor o kreditu u iznosu od 360.488,06 eura za izgradnju komunalne infrastrukture u Poduzetničkoj zoni. Ugovorena je fiksna kamatna stopa od 3,85 % godišnje (obračunava se i naplaćuje tromjesečno), s rokom otplate do rujna 2028. Nadalje, u rujnu 2013. Općina je s poslovnim bankom zaključila Ugovor o kreditu u iznosu od 73.133,08 eura za izgradnju objekta dječjeg vrtića. Ugovorena je fiksna kamatna stopa od 3,85 % godišnje (obračunava se i naplaćuje tromjesečno), s rokom otplate do rujna 2028.

Do travnja 2025. podmirene su obveze u iznosu od 127.937,87 eura ili 22,5 % ukupno iskazanih obveza.

Projekti financirani u 2024.

Općina je u 2024. provodila aktivnosti u vezi s provedbom tri projekta koja se financiraju iz sredstava Europske unije, a odnose se na dva projekta za koja je Općina nositelj na projektu (Izgradnja i opremanje matičnog vrtića i Tematski park povijesnih putova i željezničke postaje Rera) te jedan projekt za koji je Općina partner na projektu (Za sretniju starost u svome domu). Ukupna vrijednost projekata sufinanciranih iz sredstava Europske unije iznosi 2.357.699,95 eura, od čega je vrijednost projektnih aktivnosti Općine u iznosu od 1.303.415,95 eura.

– Izgradnja i opremanje matičnog vrtića

Općina je u ožujku 2023. s Ministarstvom znanosti i obrazovanja (tijelo nadležno za komponentu 3. Obrazovanje, znanosti i istraživanje) i Središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (provedbeno tijelo) zaključila Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte koji se financiraju iz Mehanizma za oporavak i otpornost u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. za izgradnju i opremanje matičnog vrtića. Cilj projekta je unaprjeđenje i jačanje prostornih i tehničkih kapaciteta sustava ranog i predškolskog obrazovanja i odgoja, stvaranje novih radnih mjesta te boljih socioekonomskih preduvjeta za život na području Općine jer je na području Općine osnovan jedan dječji vrtić, proračunski korisnik Općine, čiji kapaciteti ne zadovoljavaju u cijelosti potrebe za smještajem djece. Provedbom projekta povećat će se kapaciteti za smještaj djece jasličke i vrtićke dobi na četiri dnevna boravka odnosno omogućit će se smještaj 60 djece vrtićke dobi i 12 djece jasličke dobi. Ukupna vrijednost projekta ugovorena je u iznosu od 764.483,38 eura, što su ujedno i ukupno prihvatljivi troškovi (te najviši iznos bespovratnih sredstava koji se prema uvjetima natječaja može dodijeliti za projekt s obzirom na vrstu ulaganja). Razdoblje provedbe projekta je od ožujka 2023. do lipnja 2025.

Nakon provedenog postupka javne nabave za izgradnju matičnog vrtića, Općina je u travnju 2024. zaključila ugovor s izvođačem radova u ukupnom iznosu od 1.392.621,16 eura s PDV-om i rokom izvođenja od deset mjeseci. Zaključeno je pet dodataka ugovoru, i to za: produljenje roka izvođenja radova, za izvanstroškovničke radove te za ugovaranje dodatnih radova. Na temelju ugovora i pet dodataka ugovoru, ugovorena vrijednost radova iznosi 1.668.285,65 eura s PDV-om te je ugovoreni rok završetka radova do konca kolovoza 2025. Do konca 2024. u poslovnim knjigama evidentirani su rashodi za izgradnju matičnog vrtića u iznosu od 758.471,39 eura (na temelju sedam privremenih situacija), a od siječnja do svibnja 2025. izvedeni su radovi u vrijednosti od 727.977,24 eura (na temelju pet privremenih situacija).

U rujnu 2024. Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije donijela je Odluku o utvrđenoj nepravilnosti (financijskoj korekciji) u vezi s projektom Izgradnja i opremanje matičnog vrtića. Prema navedenoj Odluci, tijekom pregleda dokumentacije provedenog postupka javne nabave za radove izgradnje matičnog vrtića uočena je nepravilnost u vezi s nepoštivanjem propisanih kriterija za odabir ponude (provjera računske ispravnosti ponuda nije provedena na ispravan način) zbog čega je došlo do pogrešnog odabira ekonomski najpovoljnije ponude. Utvrđena je stopa financijske korekcije u iznosu od 25,0 % prihvatljive vrijednosti ugovorenog iznosa.

Do konca 2024. Općina je podnijela tri zahtjeva za potporu na temelju kojih je primila sredstva potpore u iznosu od 732.434,39 eura, od čega predujam (u visini 50,0 % odobrenih sredstava potpore) u iznosu od 382.241,68 eura i nadoknadu troškova građenja objekta (uz primjenu utvrđene financijske korekcije) u iznosu od 350.192,71 euro. U 2025. podnesen je četvrti zahtjev za nadoknadu na temelju kojeg su opravdana sredstva dijela predujma.

U svibnju 2025. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih je donijelo Odluku o povratu primljenog predujma uplatom u državni proračun u iznosu od 144.023,69 eura. Naime, prema Odluci Općina je dobila predujam u iznosu od 382.241,68 eura koji je u procesu odobravanja ukupno prihvatljivih troškova odobren u iznosu od 238.217,99 eura, a neprihvatljivi troškovi na temelju financijske korekcije iznose 176.072,68 eura. Na taj način ostvarena bespovratna sredstva iznose 588.410,70 eura.

Istodobno, u svibnju 2025. Općina je Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih podnijela prvi zahtjev za isplatu dodatnih sredstava za završetak investicije u iznosu od 351.717,11 eura. Naime, Općini su na temelju Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava potrebnih za završetak investicija financiranih iz projekta Europske unije za izgradnju ili rekonstrukciju dječjih vrtića koju je donijelo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih u lipnju 2024. i Odluke o dodjeli dodatnih sredstava koju je donijelo navedeno Ministarstvo u ožujku 2025. dodijeljena dodatna sredstva u iznosu od 835.516,62 eura.

Proračunom za 2025. Općina je planirala dovršetak izgradnje matičnog vrtića financirati iz vlastitih sredstava te iz odobrenih dodatnih sredstava.

- Za sretniju starost u svome domu

Projekt Za sretniju starost u svome domu realiziran je putem natječaja Europskog socijalnog fonda plus u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.

Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava zaključili su Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Hrvatski zavod za zapošljavanje te Općina Klis (nositelj projekta) u prosincu 2023. u okviru Poziva na dostavu projektnih prijedloga Zaželi – prevencija institucionalizacije. Općina je partner na projektu (uz općine Dugopolje i Prgomet). Ukupna vrijednost projekta ugovorena je u iznosu od 1.470.000,00 eura, što su ujedno i ukupno prihvatljivi troškovi. Projekt se sufinancira iz Europskog socijalnog fonda u iznosu od 1.249.500,00 eura (85,0 %) i iz državnog proračuna u iznosu od 220.500,00 eura (15,0 %). Prema ugovoru, predujam može iznositi do 40,0 % prihvatljivih troškova, a obračun primljenog predujma obavlja se najkasnije sa završnim zahtjevom za nadoknadu sredstava. Cilj projekta je povećanje kvalitete života i prevencija institucionalizacije za starije osobe i osobe s invaliditetom na području četiri općine. Aktivnosti projekta su pružanje usluge potpore i podrške uz nabavu i podjelu paketa potrepština (za minimalno 210 pripadnika ciljane skupine, od minimalno 35 zaposlenih pružatelja usluga, na rok od 28 mjeseci). Ugovoreno razdoblje provedbe projekta je 36 mjeseci.

Općina je s Općinom Klis zaključila sporazum o partnerstvu u provedbi projekta u veljači 2024. Vrijednost projektnih aktivnosti Općine iznosi 415.716,00 eura, odnosno 28,0 % vrijednosti projekta (za troškove brutoplaća zaposlenih u visini propisane minimalne brutoplaće, doprinose na plaću i troškove prijevoza tijekom obavljanja projektnih aktivnosti u iznosu od 35,00 eura mjesečno), uvećano za neizravne troškove u visini 1,0 % potraživanih sredstava. Općina je na temelju provedenog javnog natječaja zaposlila 12 žena (za pružanje usluga za 72 krajnja korisnika) te je objavila javni poziv za iskaz interesa za pripadnike ciljane skupine obuhvaćene projektom.

Rashodi projekta evidentirani su u poslovnim knjigama u iznosu od 99.011,38 eura, a odnose se na rashode za brutoplaće (u visini minimalne brutoplaće koja je u 2024. iznosila 840,00 eura) i doprinose na plaće za razdoblje od travnja do studenoga 2024. u iznosu od 93.945,60 eura, naknade troškova prijevoza u iznosu od 3.265,78 eura te ostale rashode za zaposlene (božićnice) u iznosu od 1.800,00 eura.

U 2024. Općina je primila sredstva predujma u iznosu od 82.320,00 eura te je na temelju dva zahtjeva za nadoknadu sredstava (za brutoplaće, doprinose na plaću i troškove prijevoza za razdoblje od travnja do kolovoza 2024., uvećano za 1,0 % za neizravne troškove) opravdala dio predujma u iznosu od 3.677,35 eura i ostvarila prihode u iznosu od 53.651,86 eura.

Ostali rashodi za zaposlene (božićnice), koji su neprihvatljivi trošak, ostvareni su na temelju Odluke o isplati božićnice radnicima zaposlenim na projektu Za sretniju starost u svome domu, koju je donio općinski načelnik u prosincu 2024. (u iznosu od 150,00 eura) te su financirani iz proračunskih sredstava Općine.

Za rashode za brutoplaće, doprinose na plaće te troškove prijevoza za razdoblje od rujna do studenoga 2024. sredstva potpore ostvarena su u ožujku 2025. na temelju četvrtog zahtjeva za nadoknadu sredstava u iznosu od 36.854,49 eura.

U vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2025.) projekt je u tijeku. Ugovoreni rok provedbe projekta odnosno ostvarenja pokazatelja rezultata (koji se odnose na provedbu ugovorenih aktivnosti projekta) je prosinac 2026.

- Tematski park povijesnih putova i željezničke postaje Rera

Ugovor o financiranju projekta Tematski park povijesnih putova i željezničke postaje Rera zaključili su Općina (nositelj projekta) i Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (dalje u tekstu: Agencija) u listopadu 2021., nakon provedene administrativne kontrole prvog dijela Zahtjeva za potporu. Ugovor je zaključen u okviru natječaja Agencije (Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu) koji se provodio u okviru lokalnih razvojnih strategija odabranih lokalnih akcijskih grupa (LAG-ova). Prema ugovoru, prihvatljivi troškovi projekta iznose 123.800,40 eura s PDV-om te je intenzitet potpore 100,0 %, a najveći iznos potpore iznosi 70.000,00 eura. Cilj projekta je razvoj potpore infrastrukture koja doprinosi povećanju kvalitete života na području jedinica lokalne samouprave, članica Lokalne akcijske grupe. Projektne aktivnosti odnose se na izgradnju i opremanje tematskog parka te usluge stručnog nadzora.

U svibnju 2023., nakon provedene administrativne kontrole drugog dijela Zahtjeva za potporu, tijekom koje je od Općine zatražena dopuna i obrazloženje dokumentacije u vezi s računskom pogreškom utvrđenoj u natječajnoj dokumentaciji (ponudbenom troškovniku), Agencija je donijela Odluku o dodjeli sredstava, kojom je dodijeljen najviši iznos potpore u iznosu od 70.000,00 eura. Prema navedenoj Odluci, računaska pogreška nije utjecala na redoslijed rangiranja ponuda (odabrana ponuda nakon ispravka računске pogreške je i dalje ekonomski najpovoljnija) te nije obračunana financijska korekcija (ali je potrebno s odabranim ponuditeljem zaključiti dodatak ugovoru u cilju ispravka ugovorenog iznosa). Prema Odluci o dodjeli sredstava, ukupni troškovi projekta iznose 123.216,57 eura i u cijelosti se odnose na prihvatljive troškove, od čega su sredstva potpore iz EU proračuna u iznosu od 63.000,00 eura i državnog proračuna u iznosu od 7.000,00 eura te vlastito učešće u iznosu od 53.216,57 eura, a konačni zahtjev za dodjelu sredstava potpore podnosi se do 25. svibnja 2025.

Za građenje i opremanje tematskog parka, ugovor s izabranim ponuditeljem zaključen je u srpnju 2022. nakon provedenog otvorenog postupka javne nabave. Ugovorena vrijednost radova iznosi 133.267,01 euro s PDV-om, a rok završetka ugovoren je do 15. listopada 2023. Zaključena su tri dodatka ugovoru, i to za: ispravak računске greške utvrđene u ponudbenom troškovniku (zbog čega su više ugovoreni radovi u odnosu na ispravno zbrojeni troškovnik za 9.951,56 eura, za više izvedene i izvanstroškovničke radove u iznosu od 18.841,42 eura s PDV-om i za produljenje roka izvođenja radova.

Na temelju ugovora i tri dodatka ugovoru, ugovorena vrijednost radova iznosi 139.668,98 eura s PDV-om te je ugovoreni rok završetka radova do 15. prosinca 2023.

Ukupno izvedeni radovi na temelju privremenih i okončane situacije iznose 138.424,51 euro s PDV-om, od čega su u poslovnim knjigama za 2023. evidentirani rashodi u iznosu od 130.727,90 eura te u poslovnim knjigama za 2024. u iznosu od 7.696,61 euro. Za usluge stručnog nadzora izdana je narudžbenica te su rashodi evidentirani u poslovnim knjigama za 2023. u iznosu od 2.986,25 eura s PDV-om. Radovi su završeni u ugovorenom roku te je zapisnik o primopredaji radova sastavljen u siječnju 2024.

Općina je u srpnju 2023. primila od Agencije predujam u iznosu od 35.000,00 eura te u studenome 2024., na temelju konačnog zahtjeva (podnesenog u svibnju 2024.), opravdala primljeni predujam i od Agencije primila preostala sredstva potpore u iznosu od 35.000,00 eura.

Na temelju Ugovora o sufinanciranju provedbe EU projekta, koji su u srpnju 2023. zaključili Općina i Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo je sufinanciralo vlastito učešće Općine u iznosu od 26.608,29 eura odnosno 50,0 %, a sredstva su doznačena na račun Općine u prosincu 2024. Time su obveze prema dobavljačima u iznosu od 141.410,76 eura podmirene iz sredstava Agencije u iznosu od 70.000,00 eura, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 26.608,29 eura te proračunskih sredstava Općine u iznosu od 44.802,47 eura.

Javna nabava

Općina je javni naručitelj i obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22), Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23) te drugih provedbenih propisa koji uređuju područje javne nabave.

U siječnju 2024. Općina je donijela Plan nabave za 2024., a tijekom godine 13 njegovih izmjena i dopuna. Zadnjim izmjenama i dopunama Plana nabave iz prosinca 2024. planirana je nabava roba, usluga i radova procijenjene vrijednosti od 4.024.392,69 eura bez PDV-a. Na postupke javne nabave odnosi se osam postupaka u vrijednosti od 2.693.925,56 eura (radovi u vrijednosti od 1.868.249,66 eura, robe u vrijednosti od 523.800,00 eura i usluge u vrijednosti od 301.875,90 eura), a na postupke jednostavne nabave odnosi se 66 postupaka u vrijednosti od 1.330.467,13 eura (radovi u vrijednosti od 863.402,36 eura, usluge u vrijednosti od 346.252,67 eura i robe u vrijednosti od 120.812,10 eura).

Ustrojen je Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma.

U Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske i na mrežnim stranicama Općine objavljeni su Plan nabave za 2024., izmjene i dopune Plana nabave te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Na mrežnim stranicama Općine objavljena je i izjava o nepostojanju gospodarskih subjekata s kojima su predstavnici Općine ili s njima povezane osobe u sukobu interesa te Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave (koji je donijelo Općinsko vijeće u listopadu 2023.).

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2024., ukupna vrijednost nabave iznosila je 2.560.199,24 eura bez PDV-a. Na postupke javne nabave na temelju zaključenih ugovora odnosi se 1.782.578,70 eura, od čega se na nabavu radova odnosi 1.473.778,70 eura, roba 259.000,00 eura i usluga 49.800,00 eura. Na postupke jednostavne nabave odnosi se 777.620,54 eura, od čega se na nabavu radova odnosi 497.455,30 eura, usluga 219.587,18 eura i robe 60.578,06 eura. Revizijskim postupcima pregledana su dva postupka javne nabave na temelju kojih su zaključena dva ugovora u ukupnoj vrijednosti od 1.364.096,93 eura bez PDV-a, 14 postupaka jednostavne nabave na temelju kojih je zaključeno 14 ugovora u ukupnoj vrijednosti od 307.756,10 eura bez PDV-a te vrijednost nabave na temelju izdanih narudžbenica u iznosu od 71.746,97 eura bez PDV-a.

III. REVIZIJA ZA 2024.

Postupci revizije provedeni su od 10. ožujka 2025. do 17. ožujka 2026.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Općine.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu, članci 131. – 140. (Narodne novine 144/21)
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22)
4. Uputa o obavljanju popisa imovine i obveza (Ministarstvo financija, prosinac 2015.)
5. Uputa o evidentiranju prihoda od poreza na dohodak kod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temeljem izvještaja koje ispostavlja Fina (Ministarstvo financija, kolovoz 2021.).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o proračunu
2. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi
3. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
4. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
5. Zakon o lokalnim porezima (Narodne novine 115/16, 101/17, 114/22 i 114/23)
6. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 127/17, 138/20, 151/22 i 114/23)
7. Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 86/08, 61/11, 4/18 i 112/19)
8. Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 28/10 i 10/23)
9. Zakon o procjeni vrijednosti nekretnina
10. Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 32/20 i 145/24)

11. Zakon o vodnim uslugama (Narodne novine 66/19)
12. Zakon o grobljima (Narodne novine 19/98, 50/12 i 89/17 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske)
13. Zakon o pravu na pristup informacijama
14. Zakon o javnoj nabavi
15. Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
16. Pravilnik o postupanju i izvještavanju o nepravilnostima u upravljanju sredstvima institucija u javnom sektoru (Narodne novine 78/20)
17. Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine 85/23)
18. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10, 120/13 i 1/20)
19. Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 44/23)
20. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi
21. Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 37/23)
22. Uredba o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje iznosa sredstava za fiskalnu održivost dječjih vrtića
23. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/15 i 37/21)
24. Uredba o ugovaranju i provedbi energetske usluge u javnom sektoru (Narodne novine 11/15)
25. Naputak o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 59/23)
26. Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave (listopad 2023.)
27. Statut (pročišćeni tekst, kolovoz 2022.)
28. Odluka o komunalnim djelatnostima na području Općine Dicmo (listopad 2023.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Općine. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz proračuna, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama Općine. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Općine.

Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. te javna nabava. Obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te su pribavljena obrazloženja u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2008.

Nalaz za 2024.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2024. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, prihode od godišnje grobne naknade, rashode, upravljanje i raspolaganje imovinom te javnu nabavu.

1. Sustav unutarnjih kontrola

- 1.1. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Sustav unutarnjih kontrola propisan je, između ostalog, odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

Prema odredbi članka 14. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, odgovorna osoba institucije treba uspostaviti sustav informacija i komunikacije koji će osigurati pravodobne i odgovarajuće informacije rukovoditeljima radi ekonomičnog, učinkovitog i djelotvornog upravljanja i kontrole na svim razinama institucije. Prema odredbama članka 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.

Općina je pisanim procedurama i pravilnicima uredila poslovne procese koji se odnose na stvaranje i praćenje ugovorenih obveza, naplatu proračunskih prihoda, korištenje službenog automobila, blagajničko poslovanje, zaprimanje i provjeru ulaznih računa te njihovo plaćanje, izdavanje i obračun naloga za službeno putovanje, provedbu postupaka jednostavne nabave te uvjete, način i postupke gospodarenja nekretninama.

Međutim, Općina se pri kontroli ulaznih računa nije u cijelosti pridržavala aktivnosti iz procesa zaprimanja i provjere ulaznih računa te njihova plaćanja.

Prema Proceduri zaprimanja i provjere te plaćanja po računima koju je donio općinski načelnik u svibnju 2012., ulazni računi zaprimaju se u pisarnici Općine. Nadalje, suštinsku kontrolu (koja obuhvaća provjeru odgovara li isporučena roba, obavljena usluga i/ili izvedeni radovi vrsti, količini i drugim specifikacijama iz ugovora i/ili narudžbenice) i računovodstvenu kontrolu (koja obuhvaća provjeru računske ispravnosti, postojanje poveznice na broj ugovora/narudžbenice te popratne dokumentacije) provodi viši stručni suradnik za financije i proračun te odobrenje za plaćanje daje općinski načelnik i potvrđuje da je usluga izvršena, roba primljena ili radovi izvedeni.

Na ulaznim računima naveden je broj ulaznog računa (iz knjige ulaznih računa) i podatak o plaćanju, ali ulazni računi nemaju potvrdu da je provedena suštinska i računovodstvena kontrola te ih nije ovjerio općinski načelnik. Zbog navedenog se ne može potvrditi da je evidentiranje poslovnih promjena obavljeno na temelju vjerodostojnih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava.

Nadalje, Općina nije internim aktima uredila niti je u poslovanju implementirala primjenu načela dvostrukog potpisa za financijske transakcije (dva odobrenja za plaćanje). Navedeno je utvrđeno odredbom točke 3.3.1. Okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola, koji čini prilog Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, kojim je implementacija načela dvostrukog potpisa ključni zahtjev za sve financijske transakcije i aktivnosti koje imaju financijske učinke.

Ovlaštena osoba za raspolaganje sredstvima na žiroračunu Općine je općinski načelnik koji odobrava naloge za plaćanje putem digitalnog bankarstva (naloge unosi viši stručni suradnik za financije i proračun koji nema pravo potpisa).

Državni ured za reviziju nalaže pri provedbi poslovnih procesa u vezi s kontrolom ulaznih računa postupati u skladu s Procedurom zaprimanja i provjere te plaćanja po računima, a pri plaćanju ulaznih računa uspostaviti dva odobrenja za plaćanje (načelo dvostrukog potpisa za financijske transakcije), u cilju evidentiranja poslovnih promjena na temelju vjerodostojnih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava i smanjenja rizika od pogrešaka i nepravilnosti pri trošenju proračunskih sredstava u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru.

Općina na svojim mrežnim stranicama nije objavila informacije o trošenju sredstava odnosno informacije o isplataima iz proračuna pravnim i fizičkim osobama.

Prema odredbama članka 144., stavaka 10. i 11. Zakona o proračunu, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici dužni su javno objavljivati informacije o trošenju sredstava na svojim mrežnim stranicama na način da te informacije budu lako dostupne, pretražive i strojno čitljive. Objava informacija podrazumijeva najmanje objavu isplata iz proračuna, odnosno financijskog plana tijekom proračunske godine, objavu podataka o isplatitelju i vrsti rashoda, odnosno izdatka te objavu podataka o primatelju sredstava, uključujući i njegov osobni identifikacijski broj, naziv pravne osobe, odnosno ime i prezime fizičke osobe, osim informacija koje predstavljaju klasificirani podatak prema zakonu kojim je uređena tajnost podataka i informacija čija bi objava bila protivna posebnim propisima.

Okvirni sadržaj, minimalni skup podataka te način javne objave informacija o trošenju sredstava uređen je Naputkom o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prema odredbama članaka 7. i 8. navedenog Naputka, informacije o trošenju sredstava moraju se objavljivati najmanje jednom mjesečno i to do 20. u mjesecu za prethodni mjesec, a prve informacije o trošenju sredstava jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunski i izvanproračunski korisnici dužni su objaviti najkasnije za mjesec siječanj 2024., do 20. veljače 2024.

Državni ured za reviziju nalaže objavljivati informacije o trošenju sredstava na mrežnim stranicama Općine u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Naputka o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

1.2. Općina u Očitovanju navodi da prihvaća naloge Državnog ureda za reviziju te da će u daljnjem radu postupati prema danim uputama. Navodi da je Općina tijekom 2025. implementirala novi računovodstveni program koji podržava pripremu i kontrolu računa elektroničkim putem. Nadalje, navodi da više stručne suradnice za financije i proračun obavljaju stvarnu i računovodstvenu kontrolu ulaznih računa te imaju token koji može učitati datoteke za plaćanje u banci, a općinski načelnik odobrava plaćanje odnosno implementirano je načelo dvostrukog potpisa za financijske transakcije. Također, navodi da implementacijom novog računovodstvenog sustava od 1. siječnja 2026. Općina na svojim mrežnim stranicama objavljuje informacije o trošenju javnih sredstava.

2. Planiranje i izvršenje proračuna

2.1. Proračun i Odluka o izvršavanju Proračuna za 2024. doneseni su u prosincu 2023. te su donesene četiri izmjene i dopune Proračuna (u ožujku, srpnju, rujnu i studenome 2024.).

– Planiranje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka

Proračunom su planirani prihodi i primici te rashodi i izdaci u iznosu od 9.680.190,66 eura. Posljednjim Izmjenama i dopunama Proračuna planirani su prihodi i primici u iznosu od 5.557.787,02 eura, rashodi i izdaci u iznosu od 5.460.493,88 eura te pokriće manjka prihoda i primitaka iz prethodnih godina u iznosu od 97.293,14 eura. Navedeni manjak odnosi se na manjak Općine prema podacima iz Bilance na dan 1. siječnja 2024. U Proračun i Izmjene i dopune Proračuna nije uključen rezultat poslovanja proračunskog korisnika. Prema podacima iz Bilance proračunskog korisnika na dan 1. siječnja 2024. ostvaren je višak prihoda u iznosu od 16.096,48 eura. Navedeni rezultat poslovanja proračunskog korisnika bio je poznat u vrijeme donošenja Izmjena i dopuna Proračuna te ga je trebalo uključiti u Izmjene i dopune Proračuna. S obzirom na to da kod donošenja Proračuna rezultat poslovanja nije bio poznat, trebalo ga je procijeniti.

Prema odredbama članka 10. Zakona o proračunu, proračun mora biti uravnotežen tako da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke, a ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uravnotežuje se prenesenim viškom ili prenesenim manjkom prihoda nad rashodima. Ministarstvo financija je u kolovozu 2017. donijelo Uputu za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2018. – 2020., prema kojoj bi jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave trebale i u općem dijelu proračuna navesti iznos ostvarenog viška/manjka prihoda iz prethodne godine kao informaciju i iznos koji služi za uravnoteženje proračuna za tekuću godinu, ali i za naredne godine.

Financijski plan proračunskog korisnika treba biti uravnotežen. Izuzev prihoda i rashoda, u financijski plan potrebno je uključiti i predviđeni manjak odnosno višak prihoda te s navedenim bilančnim kategorijama postići uravnoteženje. Financijski plan bez rezultata poslovanja ne pruža cjelovit financijski okvir za donošenje odluka o budućoj potrošnji i izvorima financiranja. Navedene upute trebalo je primijeniti i kod izrade proračuna za razdoblje 2024. – 2026.

Državni ured za reviziju nalaže u proračun uključiti manjak/višak prihoda iz prethodnog razdoblja proračunskog korisnika, uz primjenu načela uravnoteženosti, u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Proračun te izmjene i dopune Proračuna sastoje se od općeg i posebnog dijela te obrazloženja.

Obrazloženje Proračuna te obrazloženja izmjena i dopuna Proračuna ne sadrže sve propisane podatke. Naime, obrazloženje općeg dijela Proračuna i njegovih izmjena i dopuna sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka, a ne sadrži obrazloženje prenesenog manjka proračuna. Nadalje, obrazloženje posebnog dijela Proračuna i njegovih izmjena i dopuna sadrži obrazloženje programa s popisom pripadajućih aktivnosti i projekata po pojedinom programu, a ne sadrži obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja.

Prema odredbama članka 31. Zakona o proračunu, obrazloženje proračuna sastoji se od obrazloženja općeg dijela proračuna i obrazloženja posebnog dijela proračuna. Obrazloženje općeg dijela proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži obrazloženje: prihoda i rashoda, primitaka i izdataka proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te prenesenog manjka odnosno viška proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u slučaju iz članka 29., stavka 4. navedenoga Zakona (opći dio proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima). Nadalje, obrazloženje posebnog dijela proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji se na obrazloženjima financijskih planova proračunskih korisnika, a sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja. Prema Uputi za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2020. – 2022., koju je donijelo Ministarstvo financija u rujnu 2019., svaki program planiran u proračunu treba sadržavati odgovor na pitanje što se njime želi postići, na koji način će biti realiziran te tko je primatelj ili korisnik usluge. Na navedeni način povećava se odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito trošenje javnih sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže izraditi obrazloženje proračuna na način da obrazloženje općeg dijela proračuna sadrži i obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška proračuna te da obrazloženje posebnog dijela proračuna sadrži i obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja, u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

– Polugodišnji i Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna

Polugodišnji izvještaj o izvršenju Proračuna za 2024. usvojen je na sjednici Općinskog vijeća održanoj u rujnu 2024. te je Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna za 2024. usvojen na sjednici Općinskog vijeća održanoj u ožujku 2025.

Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna (uz opći i posebni dio te obrazloženje) sadrži propisane posebne izvještaje (i to: izvještaj o korištenju proračunske zalihe, izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala, izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije te izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova), dok Polugodišnji izvještaj (uz opći i posebni dio te obrazloženje) ne sadrži posebne izvještaje.

Nadalje, obrazloženje polugodišnjeg i obrazloženje godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sadrži obrazloženje općeg dijela izvještaja o izvršenju proračuna (obrazloženje ostvarenja prihoda, rashoda i izdataka u izvještajnom razdoblju te prikaz rezultata poslovanja), a ne sadrži obrazloženje posebnog dijela izvještaja o izvršenju proračuna.

Odredbama članaka 4., 22. i 23. Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana propisano je da polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna sadrži: opći dio, posebni dio, obrazloženje i posebne izvještaje. Obrazloženje posebnog dijela izvještaja o izvršenju proračuna za proračunsku godinu temelji se na obrazloženju proračuna i financijskih planova proračunskih korisnika, a sadrži obrazloženje izvršenja programa koje se daje kroz obrazloženje izvršenja aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima koji su ostvareni provedbom programa i pokazateljima uspješnosti realizacije tih ciljeva koji se sastoje od pokazatelja učinka i pokazatelja rezultata. Posebni izvještaji u polugodišnjem izvještaju o izvršenju proračuna su: izvještaj o korištenju proračunske zalihe, izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala i izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti obrazloženje posebnog dijela polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna te uz polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna donijeti i posebne izvještaje, u skladu s odredbama Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana.

– Provedbeni program

Provedbenim programom Općine Dicmo za razdoblje 2021. – 2025. utvrđeno je 13 razvojnih mjera u okviru kojih su planirana ulaganja za 39 aktivnosti/projekata u razdoblju za koje je Provedbeni program donesen u iznosu od 16.172.263,75 eura, pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe pojedine mjere, polazišna vrijednost 2021. te ciljane vrijednosti 2025. Provedbeni program za dio aktivnosti/projekata ne sadrži planirane vrijednosti ulaganja za 2024., iako su Proračunom za 2024. za iste aktivnosti/projekte planirana ulaganja (primjerice, posljednjim izmjenama i dopunama Proračuna planirana su ulaganja za uređenje toka bujice Suvaja u iznosu od 90.000,00 eura, izgradnju Zelenog parka u iznosu od 61.400,00 eura i provedbu EU projekta u okviru programa Zaželi u iznosu od 124.000,00 eura, a Provedbeni program za iste aktivnosti/projekte ne sadrži planirane vrijednosti ulaganja za 2024.).

Provedbenim programom planirana su ulaganja u 2024. za sedam projekata u iznosu od 550.799,65 eura. S obzirom na to da su Proračunom za 2024. planirani rashodi i izdaci u iznosu od 9.680.190,66 eura te posljednjim Izmjenama i dopunama Proračuna za 2024. u iznosu od 5.460.493,88 eura, slijedi da je Provedbeni program trebalo ažurirati u dijelu koji se odnosi na vrijednosti ulaganja po pojedinom projektu za 2024., a u cilju sustavnog praćenja uspješnosti njegove provedbe.

Prema odredbama članka 13. Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, provedbeni programi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ažuriraju se jednom godišnje ili prema potrebi, u cilju prilagođavanja izmijenjenim okolnostima provedbe, fiskalnom okruženju te novonastalim obvezama provedbe javnih politika.

Državni ured za reviziju nalaže ažurirati provedbeni program jednom godišnje ili prema potrebi u skladu s odredbama Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa za 2024. sadrži tekstualni dio koji, između ostalog, sadrži podatke o proračunskim sredstvima utrošenim tijekom izvještajnog razdoblja za provedbu pojedinog projekta (za sedam projekata u iznosu od 930.448,29 eura) te status provedbe pojedinog projekta. Navedeno Izvješće ne sadrži podatke o ostvarenju pokazatelja rezultata. Tablični predložak izvješća o izvršenju koji, između ostalog, treba sadržavati i ostvarene vrijednosti pokazatelja rezultata provedbe pojedine mjere, nije sastavljen.

Zbog navedenog, Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa za 2024. ne daje cjelovite podatke o napretku provedbe Provedbenog programa.

Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa za 2024. nije dostavljeno regionalnom koordinatorskom uredu za obavljanje poslova i koordinaciju poslova strateškog planiranja za područje Županije.

Prema odredbama članaka 4., 8. i 14. Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, izvješće o provedbi provedbenog programa jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obavezno sadrži: opis napretka o provedbi svake pojedine mjere provedbenog programa tijekom izvještajnog razdoblja, podatke o ostvarenoj vrijednosti svakog pojedinog pokazatelja rezultata provedbenog programa tijekom izvještajnog razdoblja, podatke o sredstvima utrošenim za provedbu mjera provedbenog programa i zaključak o provedbi provedbenog programa tijekom izvještajnog razdoblja. Cilj praćenja i izvješćivanja je, između ostalog, osiguranje transparentnosti i odgovornosti pri korištenju javnih sredstava i izvješćivanju javnosti o učincima provedbe javnih politika. Tijelo zaduženo za izradu provedbenog programa jedinice lokalne samouprave dostavlja regionalnom koordinatorskom uredu usvojeno godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu do 15. veljače tekuće godine.

Prema Uputama za izradu polugodišnjeg i godišnjeg izvješća o provedbi provedbenog programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje je donijelo Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (kao Koordinacijsko tijelo za sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske) u lipnju 2022., izvješće o provedbi provedbenog programa obavezno se sastoji od: tekstualnog dijela izvješća i tabličnog predložka izvješća u koji je, između ostalog, potrebno unijeti ostvarenu vrijednost pokazatelja rezultata.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti izvješće o provedbi provedbenog programa s podacima o ostvarenju pokazatelja rezultata i tabličnim predložkom te ga dostaviti regionalnom koordinatorskom tijelu za obavljanje poslova i koordinaciju poslova strateškog planiranja, u skladu s odredbama Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te Uputama za izradu polugodišnjeg i godišnjeg izvješća o provedbi provedbenog programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

- 2.2. *Općina u Očitovanju navodi da prihvaća naloge Državnog ureda za reviziju te da će u daljnjem radu postupati prema danim uputama. Navodi da je Proračun Općine za 2026. uravnotežen, na način da su prihodi i primici jednaki planiranim rashodima i izdacima te će pri donošenju prvih Izmjena i dopuna Proračuna uključiti ostvareni manjak Općine, kao i proračunskog korisnika. Manjak/višak nisu bili vidljivi u Proračunu za 2025. jer su stanja iz starog u novi računovodstveni program bila loše prenesena, dok su stanja 1. siječnja 2026. točno prenesena te je pri izradi godišnjeg financijskog izvješća utvrđen ostvareni manjak poslovanja.*

Također, navodi da je obrazloženje Proračuna, kao i obrazloženje Izmjena i dopuna Proračuna nepotpuno te da će Općina ubuduće postupati u skladu s danim uputama iz Izvješća te zakonskim odredbama.

Nadalje, navodi da je u 2025. napravljen novi provedbeni program s obzirom na činjenicu da je općinski načelnik započeo novi mandat te je navedeni provedbeni program napravljen u skladu s odredbama Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Nadalje, navodi da je godišnji izvještaj o provedbi provedbenog programa za 2025. napravljen u skladu s Uputama za izradu polugodišnjeg i godišnjeg izvješća o provedbi provedbenog programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te je predan regionalnom koordinatorskom tijelu u Županiji.

3. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

- 3.1. Općina je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Nepravilnosti i propusti su utvrđeni u dijelu koji se odnosi na poslovne knjige, evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja, popis imovine i obveza te financijske izvještaje.

– Poslovne knjige

Općina vodi dnevnik, glavnu knjigu i pomoćne knjige (knjigu blagajne, knjigu izlaznih i ulaznih računa, evidenciju putnih naloga te analitičku evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine, obveza i potraživanja).

Općina ne vodi pomoćnu evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija iako je u 2024. i u prethodnim godinama zaprimala i izdavala zadužnice i bankarske garancije (između ostalog, primljene bankarske zadužnice u 2024. za dobro izvršenje ugovora o izgradnji objekta matičnog dječjeg vrtića, kao i dane zadužnice prema ugovorima o kreditima poslovne banke iz 2013. za izgradnju komunalne infrastrukture u Poduzetničkoj zoni i izgradnju dječjeg vrtića).

Analitička knjigovodstvena evidencija dugotrajne nefinancijske imovine nije u potpunosti ustrojena prema propisima o proračunskom računovodstvu jer za veći dio imovine ne sadrži potrebne podatke pojedinačno po vrsti, količini i vrijednosti (niti su navedeni podaci osigurani izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige). Tako je vrijednost ulaganja iz prethodnih godina u nerazvrstane ceste evidentirana u ukupnom iznosu od 2.084.690,99 eura (na računu ostalih nespomenutih građevinskih objekata) i u ukupnom iznosu od 87.368,34 eura (na računu cesta, željeznica i ostalih prometnih objekata). Također, sportska oprema nabavljena tijekom 2024. za opremanje javne površine evidentirana je u ukupnom iznosu od 24.000,00 eura prema računu dobavljača, umjesto pojedinačno po vrsti, količini i vrijednosti nabavljene opreme. Nadalje, u analitičkoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine za veći dio imovine nisu evidentirani inventurni brojevi zbog čega je otežano provođenje popisa imovine.

Vrijednost nefinancijske imovine evidentirana u glavnoj knjizi i iskazana u financijskim izvještajima nije istovjetna podacima evidentiranim u analitičkoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine. U analitičkoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine evidentirana je vrijednost nematerijalne proizvedene imovine (prostorni planovi i računalni programi) u iznosu od 604.862,58 eura, opreme u iznosu od 112.727,46 eura i prijevoznih sredstava u iznosu od 54.369,45 eura. U odnosu na podatke u analitičkoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine, u glavnoj knjizi manje je evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana vrijednost nematerijalne proizvedene imovine za 14.991,92 eura i opreme za 9.835,36 eura, a više je evidentirana i iskazana vrijednost prijevoznih sredstava za 8.978,91 euro.

Analitička knjigovodstvena evidencija potraživanja od komunalnog doprinosa i naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru vodi se u Excel tablici i sadrži podatke iz izdanih rješenja (o obvezniku, iznosu obveze i obročnoj otplati) te podatak je li potraživanje naplaćeno. Navedena analitička evidencija ne sadrži podatke o rokovima dospjeća potraživanja ni o pojedinačnim uplatama. Istodobno, glavna knjiga osigurava podatke o pojedinačnim zaduženjima i uplatama po obveznicima plaćanja, ali ne osigurava podatak o izdanim rješenjima te rokovima dospjelosti. Za potraživanja po osnovi naknade za korištenje javnih površina te prihoda od prodaje zemljišta glavna knjiga također ne sadrži podatak o zaključenim ugovorima odnosno izdanim rješenjima ni rokovima dospjelosti, a analitička evidencija nije ustrojena. Zbog navedenog otežano je praćenje naplate potraživanja za komunalni doprinos, naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru, naknade za korištenje javnih površina te za prihode od prodaje zemljišta, a poslovne knjige ne ispunjavaju obvezni sadržaj propisan odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, s obzirom na to da nemaju rokove dospjelosti potraživanja.

Ustrojavanje evidencije potraživanja po rokovima dospjelosti preduvjet je za ispravan obračun ispravka vrijednosti potraživanja te iskazivanje podataka o dospjelim i nedospjelim potraživanjima za potrebe sastavljanja financijskih izvještaja.

Analitička evidencija potraživanja za komunalnu naknadu ustrojena je kao programska aplikacija koja nije povezana s glavnom knjigom. Prema navedenoj analitičkoj evidenciji potraživanja za komunalnu naknadu na koncu 2024. iznose 502.166,95 eura, a prema podacima iz glavne knjige potraživanja za komunalnu naknadu iznose 524.536,15 eura, odnosno više za 22.369,20 eura.

Revizijskim postupcima utvrđeno je da je neusklađenost glavne knjige i analitičke evidencije dijelom rezultat različitog evidentiranja obračunanih i naplaćenih kamata za zakašnjela plaćanja u navedenim poslovnim knjigama. U glavnoj knjizi, naplaćene kamate, koje su prethodno obračunane i evidentirane zaduženjem računa potraživanja za kamate (i odobravanjem računa obračunatih prihoda), dijelom su evidentirane odobravanjem računa potraživanja za kamate, a dijelom su evidentirane odobravanjem računa potraživanja za komunalnu naknadu (i zaduženjem računa obračunanih prihoda uz istodobno zaduženje novčanih sredstava i odobravanje računa prihoda), a trebale su u cijelosti biti evidentirane odobravanjem računa potraživanja za kamate. U analitičkoj evidenciji potraživanja, obračunane i naplaćene kamate za zakašnjela plaćanja evidentirane su pojedinačno po obvezniku zajedno s obračunanim i naplaćenim potraživanjima za komunalnu naknadu te analitička evidencija potraživanja ne pruža podatke o ukupno obračunanim i naplaćenim kamatama.

Zbog navedenog, usporedba podataka o potraživanjima za komunalnu naknadu i potraživanjima za kamate u analitičkoj evidenciji i u glavnoj knjizi nije omogućena, a stanje potraživanja za obračunane kamate koje je u glavnoj knjizi evidentirano i u financijskim izvještajima iskazano u iznosu od 398.194,86 eura nije točno.

Prema odredbama članka 3. i 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., a koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio navedenog Pravilnika. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Prema odredbama članka 6. navedenog Pravilnika, glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Odredbama članka 7. navedenog Pravilnika, propisano je, između ostalog, da pomoćne knjige jesu analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički, a proračun i proračunski korisnici obavezno vode, između ostalog, analitička knjigovodstva dugotrajne nefinancijske imovine po vrsti, količini i vrijednosti te drugim potrebnim podacima, analitička knjigovodstva potraživanja (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugim potrebnim podacima) te primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima). Također, proračun i proračunski korisnici vode, između ostalog, i analitičku evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija. Iz navedenog proizlazi da podaci u glavnoj knjizi i analitičkim knjigovodstvenim evidencijama trebaju biti usklađeni. Posebne pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

Novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23) na snazi je od 30. prosinca 2023., a primjenjuje se u knjigovodstvenim evidencijama od 1. siječnja 2025., dok su Izmjene i dopune navedenoga Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 154/24) na snazi od 31. prosinca 2024. (dalje u tekstu: novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu). Odredbama članaka 3., 11., 13., 14. i 15. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na isti način su uređena opća načela proračunskog računovodstva te ustrojavanje i vođenje navedenih poslovnih knjiga.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti i voditi analitičku evidenciju danih i primljenih jamstava, analitičku evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine voditi po vrsti, količini, vrijednosti i drugim potrebnim podacima te u poslovnim knjigama osigurati podatke o rokovima dospelosti potraživanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Nadalje, nalaže uskladiti podatke evidentirane u analitičkoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine i glavnoj knjizi kako bi podaci u poslovnim knjigama bili evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Također, nalaže uskladiti podatke o potraživanjima za komunalnu naknadu u glavnoj knjizi i analitičkoj evidenciji potraživanja, u glavnoj knjizi naplaćene kamate u cijelosti evidentirati odobravanjem računa potraživanja za kamate te analitičku evidenciju potraživanja za komunalnu naknadu voditi na način da pruža podatke o ukupno obračunanim i naplaćenim kamatama kako bi podaci o potraživanjima za komunalnu naknadu te za kamate za zakašnjela plaćanja u glavnoj knjizi i analitičkoj evidenciji bili usporedivi te u financijskim izvještajima točni i pouzdani, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja

U okviru dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi koja je u poslovnim knjigama evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u vrijednosti od 1.043.100,55 eura evidentirano je ulaganje u uređenje kata zgrade Općine (za proširivanje smještajnih kapaciteta dječjeg vrtića) u vrijednosti od 159.040,33 eura, koje je prema Zapisniku o primopredaji radova završeno u rujnu 2023., te u uređenje poučno-tematske staze Šćanica u vrijednosti od 14.740,00 eura, koje je prema okončanoj situaciji završeno koncem 2023., za koja nije obavljeno knjigovodstveno evidentiranje završenih ulaganja s računa imovine u pripremi na račun imovine u uporabi. Propuštanjem pravodobnog evidentiranja završenih investicija na računima imovine u uporabi, obračun ispravka vrijednosti ne obavlja se na imovini koja je dovršena odnosno stavljena u funkciju pa u poslovnim knjigama nije evidentirana ni u financijskim izvještajima iskazana realna vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine.

Prema odredbi članka 28. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., na skupini računa dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi evidentiraju se ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine. Prema odredbi članka 19. navedenog Pravilnika, početak ispravka vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine je prvi dan mjeseca koji slijedi iza mjeseca u kojem je sredstvo stavljeno u uporabu. Zbog navedenog je nakon završetka ulaganja i stavljanja u uporabu imovinu potrebno evidentirati na propisanim računima Računskog plana te obaviti ispravak vrijednosti navedene imovine.

Navedeno je propisano i odredbama članka 32. i 120. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Također, prema odredbi članka 111. navedenog Pravilnika, nakon utvrđivanja svih sastavnih dijelova troška nabave i završetka procesa nabave (stjecanja), u trenutku stavljanja dugotrajne nefinancijske imovine u uporabu, ukupna nabavna vrijednost ili ukupna vrijednost stjecanja imovine prenosi se iz pripreme u upotrebu.

Državni ured za reviziju nalaže pravodobno evidentirati vrijednost završenih ulaganja s računa imovine u pripremi na račune imovine u uporabi kako bi se pravovremeno započeo obavljati ispravak vrijednosti navedene imovine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Obračun ispravka vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine za veći dio imovine ne sadrži datum nabave te je otežano potvrditi ispravnost obračuna, a za nematerijalnu proizvedenu imovinu u vrijednosti od 589.870,66 eura (prostorne planove u vrijednosti od 579.315,62 eura i ulaganja u računalne programe u vrijednosti od 10.555,04 eura) ispravak vrijednosti nije obavljen za 2024., kao ni u prethodnim godinama. Zbog navedenog, u poslovnim knjigama nije evidentirana ni u financijskim izvještajima iskazana realna vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine niti vlastitih izvora.

Odredbama članka 19. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., propisano je da se vrijednost dugotrajne imovine ispravlja po prosječnim godišnjim stopama linearnom metodom, primjenom propisanih stopa ispravka vrijednosti, koje su sastavni dio navedenog Pravilnika te da je početak ispravka vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine prvi dan mjeseca koji slijedi iza mjeseca u kojem je sredstvo stavljeno u uporabu. Navedeno je propisano i odredbama članka 120. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže obračunavati ispravak vrijednosti cjelokupne dugotrajne nefinancijske imovine primjenom propisanih stopa u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, na računu dionica i udjela u glavnici iskazana je vrijednost udjela u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru u iznosu od 323.923,29 eura. U poslovnim knjigama nije vidljiva vrijednost udjela po pojedinom trgovačkom društvu (niti je utvrđena godišnjim popisom imovine i obveza). Na koncu 2024. i u vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2025.) Općina ima udjele u dva trgovačka društva (u suvlasništvu jedinica lokalne samouprave) te vrijednost udjela Općine prema zaključenim društvenim ugovorima iz prosinca 2018. i prosinca 2024. (i podacima iz sudskog registra) iznosi 266.502,72 eura (u trgovačkom društvu za javnu vodoopskrbu i odvodnju u iznosu od 266.370,00 eura i trgovačkom društvu za održavanje čistoće i odlaganje komunalnog otpada u iznosu od 132,72 eura). Iz navedenog slijedi da je vrijednost udjela iskazana u financijskim izvještajima i evidentirana u poslovnim knjigama više za 57.420,57 eura.

Prema odredbi članka 35., stavka 3. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., ulaganje u udjele u glavnici evidentira se u visini udjela u upisanom temeljnom kapitalu. Navedeno je propisano i odredbama članka 128. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati vrijednost udjela u temeljnom kapitalu trgovačkih društava u visini udjela Općine prema podacima iz društvenih ugovora i sudskog registra u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U okviru izvanbilančnih zapisa u poslovnim knjigama nije evidentirana ni u financijskim izvještajima iskazana vrijednost pet sudskih sporova u kojima je Općina tuženik u iznosu od 266.757,65 eura (od čega su četiri sudska spora s trgovačkim društvom iz 2012. i 2013. u vezi s ugovorenim radovima na izgradnji komunalne infrastrukture u Poduzetničkoj zoni u ukupnom iznosu od 200.396,25 eura te sudski spor iz 2016. s udrugom Dobrovoljno vatrogasno društvo Meštri (nad kojom je zaključen stečajni postupak te je brisana iz Registra udruga Republike Hrvatske, ali pred Trgovačkim sudom u Splitu priznata je parnična sposobnost stečajnoj masi) u iznosu od 66.361,40 eura jer tijekom 2014. Općina nije Dobrovoljnom vatrogasnom društvu doznlačavala sredstva za financiranje redovne djelatnosti.

Nadalje, u okviru izvanbilančnih zapisa u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani dani i primljeni instrumenti osiguranja plaćanja (bankarske garancije i zadužnice). Evidentiranje potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku i instrumenata osiguranja plaćanja na računima izvanbilančnih zapisa osigurava praćenje poslovnih promjena koje nemaju izravan utjecaj na bilančnu poziciju, a u budućnosti mogu poprimiti obilježje koje može utjecati na poziciju bilance (postati obveza ili imovina).

Odredbama članka 85. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., propisano je da izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to: tuđa imovina dobivena na korištenje, dana jamstva, dana kreditna pisma, instrumenti osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku i drugi izvanbilančni zapisi. Odredbama članka 109. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da se na računima skupine 99 evidentiraju izvanbilančni zapisi odnosno stavke koje nisu uključene u bilančne kategorije, a odnose se na: tuđu imovinu dobivenu na korištenje, potencijalne obveze po danim jamstvima, dana kreditna pisma, instrumente osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku, preuzete obveze po ugovorima, obveze po osnovi kapitala na poziv, potraživanja po ugovorima o dodijeljenim bespovratnim sredstvima i druge izvanbilančne zapise.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati u okviru izvanbilančnih zapisa potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku te dane i primljene instrumente osiguranja plaćanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U glavnoj knjizi na računima potraživanja za komunalni doprinos (u okviru računa potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade) evidentirana je preplata u iznosu od 24.103,70 eura te je na računima potraživanja za naknade za korištenje javnih površina (u okviru računa potraživanja od imovine) evidentirana preplata u iznosu od 18.224,90 eura.

Naime, evidentirana su plaćanja po rješenjima za komunalni doprinos, rješenju o utvrđivanju naknade za pravo puta te po ugovorima o davanju u zakup zemljišta u vlasništvu Općine radi postavljanja privremenih objekata, a prethodno nisu evidentirana potraživanja na temelju navedenih rješenja i ugovora. Zbog navedenog, u poslovnim knjigama evidentirana su i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja u manjem iznosu za 42.328,60 eura.

Prema odredbama članka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Prema odredbama članka 17. navedenog Pravilnika, imovina i obveze iskazuju se po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška. Navedeno je propisano i odredbama članka 4. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

S obzirom na to da potraživanja u poslovnim knjigama nisu evidentirana prema propisima o proračunskom računovodstvu, ni podaci o potraživanjima iskazani u financijskim izvještajima nisu točni. Prema odredbama članka 3. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22 i 52/25), osnovna svrha financijskih izvještaja jest dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja) proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati potraživanja za komunalni doprinos, naknadu za pravo puta, naknade za postavljanje privremenih objekata te naknade za korištenje javnih površina u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Nadalje, nalaže istovremeno s donošenjem akata o utvrđivanju pojedine obveze za plaćanje, evidentirati i potraživanje u skladu s odredbama navedenog Pravilnika. Također, nalaže ispraviti netočna evidentiranja navedenih potraživanja kako bi podaci o potraživanjima u financijskim izvještajima bili iskazani u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

Ukupna potraživanja su koncem 2024. iskazana u iznosu od 1.323.668,69 eura. Ispravak vrijednosti potraživanja za 2024. i prijašnje godine nije proveden. S obzirom na to da analitičke evidencije, odnosno glavna knjiga ne sadrži podatke o dospelosti potraživanja, nisu osigurani podaci potrebni za provođenje ispravka vrijednosti potraživanja (dospjela potraživanja od jedne do tri godine, iznad tri godine te za koja je pokrenut stečajni, odnosno likvidacijski postupak nad dužnikom). Revizijom je utvrđeno da Općina ima potraživanja starija od godinu dana za koje je propisana obveza ispravka vrijednosti. Za potraživanja od poreza (koja su evidentirana u poslovnim knjigama u iznosu od 35.118,73 eura) Porezna uprava, koja je obvezna Općini dostavljati mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim porezima, Općini je dostavila pregled zaduženja i naplate poreza sa stanjem potraživanja koncem 2024. koji ne sadrži podatke o dospelosti potraživanja te ispravak vrijednosti za dospjela potraživanja od poreza nije obračunan. Slijedom navedenog imovina i vlastiti izvori više su iskazani u financijskim izvještajima.

Prema odredbama članka 37.a Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., ispravak vrijednosti potraživanja provodi se na kraju godine uzimajući u obzir kašnjenje u naplati preko godine dana i pokretanje stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom. Ako se s naplatom potraživanja kasni između jedne i tri godine, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 50,0 %, a iznad tri godine vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 100,0 %. Ako je nad dužnikom pokrenut stečajni i/ili likvidacijski postupak, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 75,0 %. Bez obzira na provođenje ispravka vrijednosti potraživanja u skladu s navedenim Pravilnikom, proračuni i proračunski korisnici moraju poduzimati sve potrebne mjere za potpunu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti i uplatu u proračun, odnosno financijski plan prema važećim propisima. U potpunosti ispravljena potraživanja zadržavaju se u bilančnoj evidenciji sve do trenutka prestanka postojanja pravne osnove za njihovu naplatu. Ispravak vrijednosti potraživanja uređen je odredbama članaka 129. i 130. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, prema kojima je, između ostalog, propisano da se ispravak vrijednosti potraživanja provodi najmanje jednom godišnje na dan 31. prosinca uzimajući u obzir kašnjenje u naplati više od dvije godine te pokretanje stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom.

Državni ured za reviziju nalaže provoditi ispravak vrijednosti potraživanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Nadalje, preporučuje od Porezne uprave pribaviti podatke o dospjelim potraživanjima od poreza s podacima o rokovima dospelosti kako bi Općina ispravak vrijednosti potraživanja obračunala u skladu s propisima.

Rashodi u iznosu od 66.361,50 eura nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana te su pogrešno iskazani i u financijskim izvještajima.

U okviru rashoda za zaposlene na računu brutoplaće evidentirani su ostali rashodi za zaposlene u iznosu od 18.520,00 eura (naknada za podmirenje troškova prehrane u iznosu od 8.200,00 eura, božićnice za zaposlene u Jedinostvenom upravom odjelu Općine u iznosu od 2.220,00 eura i u okviru projekta Za sretniju starost u svome domu u iznosu od 1.800,00 eura, otpremnina zbog odlaska u mirovinu u iznosu od 3.444,00 eura, jubilarna nagrada u iznosu od 2.296,00 eura te darovi za djecu u iznosu od 560,00 eura), a trebali su biti evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima na računu ostalih rashoda za zaposlene. Navedeno je utjecalo na strukturu iskazanih rashoda za 2024.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 37.591,50 eura (između ostalog, sanacija dijela cesta kod područne škole u naselju Dicmo Krušvar) evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima na računu rashoda za nabavu neproizvedene imovine, uz istodobno evidentiranje povećanja vrijednosti imovine. S obzirom na to da održavanje nerazvrstanih cesta ne predstavlja ulaganja nastala u postupku stjecanja nefinancijske imovine, nego se navedenim aktivnostima imovina održava ili vraća u funkcionalno (prvobitno) stanje, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta trebali su biti evidentirani i iskazani na računu usluga tekućeg i investicijskog održavanja (predstavljaju rashod poslovanja i ne utječu na povećanje vrijednosti nefinancijske imovine).

Istodobno, u okviru materijalnih rashoda (na računu rashoda za intelektualne i osobne usluge) evidentirani su rashodi za ulaganja u nabavu nefinancijske imovine, i to: rashodi za izradu izvedbenog projekta unutarnjeg i vanjskog uređenja matičnog vrtića u iznosu od 5.562,50 eura, izradu idejnog rješenja unutarnjeg i vanjskog uređenja matičnog vrtića u iznosu od 3.687,50 eura te izradu elaborata zaštite od požara za izgradnju matičnog vrtića u iznosu od 1.000,00 eura, umjesto na pripadajućim računima rashoda za nabavu nefinancijske imovine i obveza za nefinancijsku imovinu te na računima imovine u pripremi i vlastitih izvora (ovisno o izvorima financiranja). Zbog navedenog, vrijednost nefinancijske imovine i vlastitih izvora u poslovnim knjigama je evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana više za 27.341,50 eura.

Prema odredbama članaka 4. i 21. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., proračun i proračunski korisnici vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Računskim planom proračuna utvrđene su brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode/primitke i rashode/izdatke. Navedeno je propisano i odredbama članaka 3. i 22. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže rashode evidentirati na propisanim računima Računskog plana u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kako bi poslovne knjige i financijski izvještaji pružili objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Općine.

Rashodi u iznosu od 116.343,36 eura evidentirani su u poslovnim knjigama na temelju računa koji sadrže ugovoreni iznos, ali ne sadrže specifikaciju obavljenih usluga odnosno vrstu usluge, jediničnu cijenu, količinu te datum i mjesto obavljanja usluge.

U okviru rashoda za usluge građanima i kućanstvima u naravi evidentirani su rashodi za usluge besplatnog komunalnog linijskog prijevoza putnika na području Općine, na temelju ugovora zaključenih s dva pružatelja usluga u siječnju i srpnju 2024. (za dvije prometne linije), u ukupnom iznosu od 75.180,00 eura. Prema ugovorima, usluga se obavlja radnim danom (s četiri autobusna polaska tijekom dana te prijevozom putnika s 12 autobusnih stajališta) te je ugovoren dnevni iznos naknade i obveza dostavljanja računa koji sadrže specifikaciju obavljenih usluga. Ispostavljeni računi sadrže ugovoreni dnevni iznos naknade i broj dana pružanja usluge, ali ne sadrže količinu, datum i mjesto obavljanja usluge.

U okviru materijalnih rashoda (na računu rashoda za ostale usluge) iskazani su rashodi za naknadu za energetske usluge u iznosu od 29.464,56 eura, na temelju Ugovora o energetskom učinku za postizanje ušteda na rashodima sustava javne rasvjete koji je Općina zaključila s izabranim ponuditeljem, nakon provedenog postupka javne nabave, u travnju 2018. i 12 mjesečnih računa u jednakom iznosu od 2.455,38 eura. Uz račune nisu priložena izvješća o rezultatima praćenja, mjerenja i verifikacije ušteda na mjesečnoj razini koja je prema navedenom Ugovoru pružatelj energetske usluge obvezan dostavljati Općini na odobrenje. Prema navedenom, naknada za energetske usluge nije evidentirana u poslovnim knjigama Općine na temelju vjerodostojnih i urednih knjigovodstvenih isprava.

U okviru rashoda za usluge promidžbe i informiranja evidentirani su rashodi za usluge stvaranja programskog sadržaja i usluge izvještavanja javnosti u iznosu od 11.698,80 eura, na temelju ugovora zaključenih s dva pružatelja usluga u svibnju 2024., nakon provedenog javnog natječaja za financiranje programskih sadržaja elektroničkih medija. U ugovorima zaključenima s pružateljima usluge ugovoreno je plaćanje po ispostavljenim računima, ali nije utvrđena obveza dostavljanja specifikacije obavljenih usluga uz račune. Ispostavljeni računi ne sadrže specifikaciju obavljenih usluga odnosno vrstu usluge, jediničnu cijenu, količinu te datum obavljanja usluge.

Prema odredbama članka 10. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., evidentiranje u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, urednim, istinitim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna isprava je ona koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Navedeno je propisano i odredbama članka 6. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže za usluge komunalnog linijskog prijevoza putnika na području Općine uz ispostavljene račune zatražiti i specifikaciju obavljenih usluga u skladu sa zaključenim ugovorima.

Nadalje, nalaže evidentirati naknadu za energetske usluge na temelju vjerodostojnih i urednih knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Također, nalaže za usluge promidžbe i informiranja zaključiti ugovore o pružanju usluga s obvezom ispostavljanja računa sa specifikacijom obavljenih usluga ili na drugi način osigurati specifikaciju obavljenih usluga kako bi se evidentiranje poslovnih događaja temeljilo na urednim i vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U poslovnim knjigama evidentirani su rashodi u iznosu od 80.298,72 eura koji su nastali i odnose se na poslovne događaje iz 2023. Tako su u poslovnim knjigama evidentirani rashodi za intelektualne i osobne usluge (između ostalog, izradu projektne dokumentacije i provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi s gospodarenjem otpadom) u iznosu od 23.399,12 eura, usluge tekućeg i investicijskog održavanja javne rasvjete u iznosu od 18.532,75 eura, uređenje poučno-tematske staze Šćanica u iznosu od 14.740,00 eura, naknade građanima i kućanstvima (sufinanciranje cijene prijevoza učenicima srednjih škola i studentima) u iznosu od 10.421,87 eura, utrošenu električnu energiju u iznosu od 8.495,59 eura, naknadu za energetske usluge u iznosu od 2.455,38 eura, nabavu uredskog materijala u iznosu od 2.060,74 eura i opskrbu vodom u iznosu od 193,27 eura, koji su trebali biti evidentirani u 2023. jer se računi odnose na siječanj, veljaču, srpanj, rujanj, listopad, studeni i prosinac 2023. Zbog navedenog u financijskim izvještajima za 2024. rashodi su iskazani više, a preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina manje za 80.298,72 eura.

Prema odredbama članka 20. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., rashodi se iskazuju uz primjenu modificiranoga računovodstvenog načela nastanka događaja odnosno na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

Navedeno je propisano i odredbama članka 110. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati rashode uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Popis imovine i obveza

Općinski načelnik je u prosincu 2024. donio Odluku o provođenju godišnjeg popisa imovine i obveza Općine za 2024. te je osnovao Povjerenstvo za popis nefinancijske i financijske imovine te obveza.

Povjerenstvo je obavilo popis imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2024., ali obavljeni popis nije cjelovit. Popisne liste za potraživanja u iznosu od 1.323.668,69 eura, imovinu u pripremi u iznosu od 1.043.100,55 eura, nematerijalnu proizvedenu imovinu u iznosu od 589.870,66 eura, obveze u iznosu od 568.181,21 euro, udjele u glavnici trgovačkih društava u iznosu od 323.923,29 eura te postrojenja i opremu u iznosu od 102.892,10 eura nisu sastavljene, a podaci u Zapisniku o obavljenom popisu (koji je povjerenstvo sastavilo u siječnju 2025.) navedeni su prema osnovnim računima glavne knjige umjesto pojedinačno po vrsti, vrijednosti i količini imovine, prema pojedinom dužniku i iznosima potraživanja, pojedinom vjerovniku i iznosima obveza te pojedinačnom trgovačkom društvu i vrijednosti udjela. Popisne liste zemljišta, građevinskih objekata i prijevoznih sredstava nisu potpune, dijelom jer su sastavljene prema podacima iz analitičke evidencije dugotrajne nefinancijske imovine koja nije u potpunosti ustrojena prema propisima o proračunskom računovodstvu (jer za dio imovine ne sadrži podatke o vrsti, količini i vrijednosti). Vrijednost postrojenja i opreme, nematerijalne proizvedene imovine i prijevoznih sredstava u analitičkoj evidenciji i glavnoj knjizi nije istovjetna, a prije obavljanja popisa navedena stanja nisu usklađena.

Usklađivanje podataka s poslovnim subjektima Općina je provodila za potraživanja od komunalne naknade, dok za ostala potraživanja i za obveze nije provodila usklađivanja, što je jedan od preduvjeta vjerodostojnog popisa potraživanja i obveza.

Popisom imovine i obveza nisu obuhvaćeni primljeni i dani instrumenti osiguranja plaćanja (za koje nije ustrojena analitička evidencija) te obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku u iznosu od 266.757,65 eura (od čega je sudski spor u iznosu od 63.200,00 eura naveden u Bilješkama uz financijske izvještaje).

U siječnju 2025. Povjerenstvo za popis sastavilo je Izvještaj o izvršenom popisu imovine i obveza na dan 31. prosinca 2024. Prema navedenom Izvještaju (i popisnim listama građevinskih objekata) utvrđeno je da je u poslovnim knjigama (glavnoj knjizi i analitičkoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine) evidentirana imovina (sportska dvorana, dva sportska igrališta i svlačionice) ukupne nabavne vrijednosti od 184.652,04 eura (knjigovodstvene vrijednosti od 146.793,86 eura) za koju Općina ne raspolaže vjerodostojnom dokumentacijom na temelju koje je navedena imovina evidentirana u poslovnim knjigama te je utvrđen manjak imovine u navedenom iznosu.

Prema usmenom obrazloženju odgovorne osobe, Općina nema u svom vlasništvu navedene građevinske objekte te je manjak imovine rezultat pogrešnih evidentiranja poslovnih događaja u poslovnim knjigama u prethodnim godinama (s obzirom na to da analitička evidencija dugotrajne nefinancijske imovine ne sadrži datum nabave navedene imovine, otežano je utvrđivanje nastalih poslovnih događaja za koje je obavljeno pogrešno evidentiranje). U Izvještaju je izraženo mišljenje Povjerenstva o potrebi poduzimanja dodatnih aktivnosti u cilju utvrđivanja stvarnog stanja imovine u vlasništvu Općine odnosno kojom Općina raspolaže. Nadalje, Povjerenstvo je dalo prijedlog da Jedinствeni upravni odjel tijekom 2025. utvrdi i provede otpis spornih i nenaplativih potraživanja te poduzme aktivnosti za okončanje projekata koji su evidentirani na računima imovine u pripremi i obavi knjigovodstveni prijenos završenih ulaganja s računa imovine u pripremi na račune imovine u uporabi. U Izvještaju nisu utvrđena sporna i nenaplativa potraživanja za koja je potrebno provesti otpis (iako su pojedina nenaplativa jer su pojedine pravne osobe brisane iz sudskog registra po završenom stečajnom postupku). Također, za imovinu u pripremi koja je u poslovnim knjigama evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u iznosu od 1.043.100,55 eura nije provjeren ni procijenjen stupanj dovršenosti, a revizijskim postupcima je utvrđeno da se na ulaganja koja su završena u prethodnim godinama (i čiju vrijednost je trebalo knjigovodstveni prenijeti s računa imovine u pripremi na račune imovine u upotrebi) odnosi 173.780,33 eura.

Općinski načelnik je donio Zaključak o usvajanju Izvještaja i Odluku o postupanju s rezultatima godišnjeg popisa imovine u siječnju 2025. Prema Odluci, zadužuje se Jedinствeni upravni odjel da do konca rujna 2025. provede dodatne aktivnosti u vezi s imovinom za koju je utvrđen manjak te da konca listopada 2025. predloži otpis spornih i nenaplativih potraživanja te da se po okončanju projekata vrijednosti ulaganja knjigovodstveno prenesu s računa imovine u pripremi na račune imovine u upotrebi.

S obzirom na to da obavljene popis imovine i obveza nije cjelovit, nisu osigurani uvjeti za usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem te svrha godišnjeg popisa imovine i obveza nije u potpunosti postignuta.

Odredbama članka 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., između ostalog, propisano je da se popis imovine i obveza mora sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance te da se podaci o popisu unose pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste. Navedeno je propisano i odredbama članka 221. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Obvezujućom Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza, koju je donijelo Ministarstva financija iz prosinca 2015., određena je metodologija obavljanja popisa imovine i obveza, dokumenti, postupci i procedure svih faza provedbe popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Prema navedenoj Uputi, povjerenstva su, između ostalog, obvezna obaviti popis imovine i obveza i utvrditi stvarno stanje, odnosno utvrditi količinu, vrstu i vrijednost imovine, u posebne popisne liste popisati dugotrajnu materijalnu imovinu u pripremi (investicije u tijeku), provjeriti i procijeniti stupanj dovršenosti i predvidjeti rok završetka ili predložiti drugi način rješavanja. Nadalje, u posebne popisne liste popisati dugoročna i kratkoročna potraživanja i obveze, utvrditi stvarno stanje i razlike stvarnog stanja utvrđenog popisom i knjigovodstvenog stanja usklađivanjem podataka s vjerovnicima i dužnicima te provjeriti usklađenost analitičkih i sintetičkih podataka.

Nadalje, povjerenstvo za popis je obavezno nakon obavljenog popisa sastaviti izvještaj o obavljenom popisu i uz njega priložiti popisne liste te je dužno obrazložiti nastale viškove i manjkove, ispitati razloge nastanka ovih popisnih razlika i dati prijedlog mjera za otklanjanje nedostataka.

Državni ured za reviziju nalaže obaviti cjeloviti popis imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.

– Financijski izvještaji

Sastavljeni su propisani financijski izvještaji za 2024. i dostavljeni su nadležnim tijelima.

U financijskim izvještajima, u okviru obveznih analitičkih podataka, iskazana su potraživanja i obveze na koncu 2024. u cijelosti kao dospjela iako Općina na koncu 2024. ima nedospjelih potraživanja i obveza.

Ukupna potraživanja koncem 2024. iskazana su u iznosu od 1.323.668,69 eura. Od toga se na potraživanja za prihode poslovanja odnosi 1.038.779,21 euro, a na potraživanja od prodaje nefinancijske imovine 283.657,14 eura te su prema podacima iz Bilance (Obvezni analitički podaci) navedena potraživanja u cijelosti dospjela, iako je dio potraživanja na koncu 2024. nedospio (prema predugovorima o kupoprodaji zemljišta koje je Općina zaključila u 2024. s izabranim ponuditeljima nedospjela potraživanja na koncu 2024. iznose 206.589,32 eura te prema podacima iz analitičke evidencije potraživanja za komunalnu naknadu na koncu 2024. su nedospjela u iznosu od 14.841,97 eura).

Obveze koncem 2024. iskazane su u iznosu od 568.181,21 euro, a odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu od 247.173,39 eura, obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 201.843,77 eura te obveze za kredite i zajmove u iznosu od 119.164,05 eura. Prema podacima iz Bilance (Obvezni analitički podaci), obveze su u cijelosti dospjele, dok prema Izvještaju o obvezama za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. i podacima iz analitičkih evidencija dospjele obveze iznose 366.322,24 eura, a nedospjele 201.858,97 eura.

Prema odredbi članka 3., stavka 1. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, osnovna svrha financijskih izvještaja jest dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja) proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Državni ured za reviziju nalaže u financijskim izvještajima navesti točne podatke o dospjelim i nedospjelim potraživanjima i obvezama, u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, radi prezentiranja točnih i potpunih informacija o financijskom položaju Općine.

Bilješke uz financijske izvještaje nisu cjelovite. Bilješke uz Bilancu najvećim dijelom sadrže podatke koji su vidljivi iz Bilance, a ne sadrže podatke o vrijednosno značajnoj imovini koja se odnosi na dugotrajnu nefinancijsku imovinu u pripremi (u iznosu od 1.043.100,55 eura) i dionice i udjele u glavnici (u iznosu od 323.923,29 eura) te ne sadrže obrazloženja značajnih promjena stanja imovine u odnosu na prethodno razdoblje iako su odstupanja za dugotrajnu imovinu u pripremi značajna (vrijednost je povećana za 884.060,22 eura ili 555,9 %).

Nadalje, Bilješke uz Bilancu sadrže vrijednost spora u tijeku u iznosu od 63.200,00 eura, dok ne sadrže vrijednost četiri spora u tijeku u iznosu od 203.557,65 eura te popis ostalih ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (Općina je tijekom 2024. primila i dala instrumente osiguranja plaćanja).

Bilješke uz Izvještaj o obvezama ne sadrže razloge koji su doveli do stanja dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja i prekoračenja rokova plaćanja obveza.

Prema odredbama članka 15. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, u Bilješkama uz Bilancu potrebno je navesti podatke o vrijednosno značajnoj imovini i obvezama te objašnjenja o značajnim promjenama u stanju u odnosu na prethodno razdoblje, a obvezne Bilješke uz Bilancu su Popis ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke i slično) te Popis sudskih sporova u tijeku. Odredbama članka 18. navedenog Pravilnika, propisano je da je u Bilješkama uz Izvještaj o obvezama potrebno navesti razloge koji su doveli do stanja dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja i prekoračenja rokova plaćanja obveza.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti Bilješke uz financijske izvještaje sa svim potrebnim podacima u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., manjak prihoda od nefinancijske imovine za 2024. iznosi 1.097.307,51 euro, višak prihoda poslovanja iznosi 894.857,36 eura te manjak primitaka od financijske imovine i zaduživanja iznosi 38.834,67 eura. Općina nije provela obveznu korekciju rezultata za 2024., odnosno umanjeње viška prihoda poslovanja za iznos kapitalnih pomoći utrošenih za nabavu nefinancijske imovine, koje su u 2024. evidentirane u iznosu od 1.017.033,97 eura. Neprovođenje obvezne korekcije rezultata nije utjecalo na ukupnu visinu rezultata, ali je utjecalo na strukturu rezultata po aktivnostima (prihodi poslovanja i prihodi od nefinancijske imovine).

Prema podacima Bilance sa stanjem na dan 31. prosinca 2024., manjak prihoda od nefinancijske imovine iskazan je u iznosu od 3.486.707,49 eura, višak prihoda poslovanja u iznosu od 2.966.091,59 eura te višak primitaka od financijske imovine u iznosu od 182.037,94 eura, odnosno ukupni manjak prihoda i primitaka u iznosu od 338.577,96 eura. Općina nije donijela Odluku o raspodjeli rezultata za 2024., kao ni prethodnih godina. Općina nema osigurano praćenje prenesenog rezultata po izvorima financiranja, a što je preduvjet za provođenje raspodjele rezultata prema aktivnostima.

Odredbama članka 82. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., propisano je da se za iznose koji su bili evidentirani tijekom godine na računima kapitalnih pomoći, a koji su utrošeni za nabavu dugotrajne nefinancijske imovine provodi obvezna korekcija rezultata, odnosno zadužuje se račun viška ili manjka prihoda poslovanja, a odobrava račun viška ili manjka prihoda od nefinancijske imovine. Nadalje, stanja utvrđena na osnovnim računima podskupine rezultata poslovanja (922 višak/manjak prihoda) i iskazana u financijskim izvještajima za proračunsku godinu raspodjeljuju se u sljedećoj proračunskoj godini u skladu s Odlukom o raspodjeli rezultata i uz pridržavanje ograničenja u skladu s propisima iz područja proračuna.

Navedeno je propisano i odredbama članka 215. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati obveznu korekciju rezultata poslovanja na koncu godine te donositi odluke o raspodjeli rezultata poslovanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- 3.2. *Općina u Očitovanju navodi da prihvaća naloge i preporuku Državnog ureda za reviziju te da će u daljnjem radu postupati po danim uputama. Navodi da je tijekom 2025. ustrojila evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija, a od sredine 2025. intenzivno radi na uvođenju analitičke evidencije dugotrajne nefinancijske imovine te se aktivno proučavaju svi dostupni podaci i unose se u novi računovodstveni program. Nadalje, navodi da je vrijednost imovine u poslovnim knjigama i u financijskom izvješću za 2025. istovjetna, a evidencija potraživanja od komunalnog doprinosa vodi se u glavnoj knjizi, ali i u pomoćnoj Excel evidenciji te obje evidencije sadrže sve potrebne podatke. Također, navodi da se analitička i sintetička evidencija potraživanja od komunalne naknade i doprinosa, kao i svih ostalih potraživanja, vodi u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, a ako neki dijelovi nisu implementirani, radi se na njihovoj implementaciji i usklađivanju s odredbama Pravilnika. Općina navodi da od 2025. pravodobno obavlja knjigovodstveni prijenos vrijednosti završenih ulaganja s računa imovine u pripremi na račun imovine u uporabi te da se obavlja obračun ispravka vrijednosti cjelokupne dugotrajne nefinancijske imovine. Nadalje, navodi da će početkom 2026. napraviti ispravak vrijednosti udjela u trgovačkim društvima te točno analitički utvrditi vrijednosti udjela po pojedinom društvu.*

Također, navodi da je tijekom 2025. utvrdila vrijednost sudskih sporova s trgovačkim društvom, a Dobrovoljnom vatrogasnom društvu isplaćen je cjelokupni iznos po pravomoćnoj sudskoj presudi. Revizijom cjelokupnog računovodstvenog poslovanja radi se na utvrđivanju točnog iznosa izvanbilančnih zapisa. U financijskom izvješću za 2025. iskazana je vrijednost izvanbilančnih zapisa u iznosu koji su do tog trenutka utvrdili. Nadalje, Općina navodi da je početkom 2026. započela sa zaduživanjem svih potraživanja, a tijekom 2025. radile su se korekcije i usklade s partnerima. Provođenje ispravka vrijednosti potraživanja uskladit će se s danim uputama te zakonskim odredbama. Rashodi su se do kraja 2025. dosljedno knjižili i evidentirali na propisanim računima Računskog plana u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, a ta se praksa nastavlja i u daljnjem poslovanju. Započete su aktivnosti provjere o tome jesu li specifikacije koje se trebaju dostaviti uz račune zaista dostavljene, slažu li se s računima i slično. Isto tako, ugovorima o pružanju usluga promidžbe i informiranja utvrđena je obveza dostavljanja specifikacije obavljenih usluga.

Također, navodi da je tijekom 2025. bila prisiljena evidentirati troškove iz proteklih godina na teret Proračuna 2025. jer su djelatnice Općine analizom poslovanja te usklađivanjem s partnerima došle do računa, ugovora i slično koji su iz prijašnjih godina, a nikada nisu bili računovodstveno evidentirani. Aktivno se radi na utvrđivanju i sastavljanju popisa imovine i obveza. Pregledavanjem dostupnih podataka, prenošenjem podataka u novi računovodstveni program i analizom starog računovodstvenog programa te pregledom dokumentacije utvrđuje se točno stanje obveza i potraživanja kao i njihova starost. Nadalje, Općina navodi da je korekcija rezultata poslovanja na koncu 2025. obavljena po pravilima i nalogima te je u 2025. donesena odluka o pokriću manjka za prošla razdoblja, a u 2026. donijet će se prilikom donošenja prvih Izmjena i dopuna Proračuna.

4. Prihodi od godišnje grobne naknade

- 4.1. Prihodi su ostvareni u iznosu od 3.436.863,11 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na prihode od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 1.875.181,83 eura ili 54,6 % i prihode od poreza u iznosu od 951.785,31 euro ili 27,7 % ukupno ostvarenih prihoda.

Prihodi od godišnje grobne naknade nisu ostvareni. Na području Općine nalaze se četiri groblja. Odlukom o grobljima iz lipnja 2011. te Odlukom o dopunama navedene Odluke iz studenoga 2011. utvrđena su mjerila i način dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, uvjeti, mjerila i način plaćanja naknade za dodjelu grobnog mjesta na korištenje i godišnje naknade za korištenje, način ukopa, održavanje groblja te druge mjere u vezi s grobljima. Prema navedenoj Odluci, grobljem upravlja Jedinostveni upravni odjel Općine.

Visina godišnje grobne naknade utvrđena je Odlukom o visini godišnje grobne naknade i visini naknade za dodjelu grobnog mjesta na korištenje, koju je donijelo Općinsko vijeće u lipnju 2012., u iznosu od 6,64 eura za grobnicu (grob) s jednim ukopnim mjestom do 26,54 eura za grobnicu s četiri ukopna mjesta. Općina u prethodnim godinama nije naplaćivala godišnje grobne naknade jer su grobna mjesta najvećim dijelom dodijeljena na korištenje u razdoblju kada Općina nije donosila rješenja o dodjeli grobnih mjesta. Evidencija obveznika plaćanja godišnje grobne naknade nije bila ustrojena. Aktivnosti u vezi s ustrojavanjem evidencije obveznika plaćanja godišnje grobne naknade Općina je započela tijekom 2022. kada je izradila snimke groblja, postavila pojedinačne numeracijske pločice te uputila javni poziv za dostavu podataka o korisnicima grobnih mjesta za potrebe izdavanja rješenja o visini godišnje grobne naknade. Do vremena obavljanja revizije (svibanj 2025.) Općina nije započela s ispostavljanjem rješenja o visini godišnje grobne naknade jer evidencija obveznika plaćanja nije u cijelosti ustrojena.

Također, Općina ne vodi grobni očevidnik o ukopu umrlih osoba na području Općine niti vodi registar umrlih osoba uz svaki grobni očevidnik.

Prema odredbama članaka 13. i 16. Zakona o grobljima, uprava groblja daje grobno mjesto na korištenje na neodređeno vrijeme uz naknadu te o tome donosi rješenje. Za korištenje grobnog mjesta korisnik plaća godišnju grobnu naknadu, a visinu naknade utvrđuje uprava groblja u skladu s uvjetima i mjerilima propisanim odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Uprava groblja dužna je voditi grobni očevidnik o ukopu svih umrlih osoba na području jedinice lokalne samouprave te registar umrlih osoba s propisanim podacima.

Skreće se pozornost da je u svibnju 2025. stupio na snagu novi Zakon o grobljima (Narodne novine 78/25 i 80/25 – ispravak). Prema odredbama članka 21. navedenog Zakona, grobno mjesto daje se na korištenje na neodređeno vrijeme, uz plaćanje odgovarajuće naknade za dodjelu grobnog mjesta, a godišnja grobna naknada plaća se u pravilu jednom godišnje kao naknada za održavanje i upravljanje grobljem. Visinu navedenih naknada određuje upravitelj groblja na temelju odluke. Na temelju odredbi članka 24. upravitelj groblja dužan je voditi grobni očevidnik i registar umrlih osoba.

Državni ured za reviziju nalaže završiti započete aktivnosti u vezi s ustrojavanjem evidencije obveznika plaćanja godišnje grobne naknade, ispostaviti rješenja za plaćanje godišnje grobne naknade te voditi grobni očevidnik i registar umrlih osoba u skladu s odredbama Zakona o grobljima.

4.2. Općina u Očitovanju navodi da prihvaća nalog Državnog ureda za reviziju te da će u daljnjem radu postupati po danim uputama. Navodi da kontinuirano radi na prikupljanju novih i ažuriranju postojećih podataka koji su potrebni kako bi se dovršila i potpuno uredila baza podataka korisnika grobnih mjesta. Podaci se unose u program koji će se koristiti kod donošenja rješenja o utvrđivanju grobne naknade za svakog pojedinog korisnika. Grobni očevidnik se vodi fizičkim upisivanjem u knjigu. S obzirom na to da računovodstveni program također predviđa mogućnost vođenja digitalnog grobnog očevidnika te registra umrlih osoba, isti će se u budućnosti ustrojiti na takav način. Također, navodi da je zbog izmjena i dopuna Zakona o grobljima, koji je stupio na snagu 17. svibnja 2025., potrebno donijeti novu Odluku o grobljima koja će biti usklađena s propisima. Nacrt Odluke je sastavljen te će uskoro biti stavljen na savjetovanje s javnošću.

5. Rashodi

5.1. Ukupni rashodi i izdaci za 2024. ostvareni su u iznosu od 3.678.147,93 eura. Vrijednosno značajniji su rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 1.330.014,54 eura, materijalni rashodi u iznosu od 1.066.370,32 eura i rashodi za zaposlene u iznosu od 363.731,95 eura. Nepravilnosti i propusti odnose se na rashode za intelektualne i osobne usluge, obavljanje komunalnih djelatnosti, naknadu za energetske usluge, rashode za usluge promidžbe i informiranja te tekuće donacije.

– Rashodi za intelektualne i osobne usluge

U okviru rashoda za intelektualne i osobne usluge ostvareni su rashodi u iznosu od 14.950,00 eura za usluge stručnog savjetovanja u području financijskog poslovanja i proračuna Općine. Za obavljanje navedenih usluga Općina je u kolovozu i listopadu 2024. izdala dvije narudžbenice te je, nakon provedenog postupka jednostavne nabave, s istim pružateljem usluga (obrt za poslovno savjetovanje) zaključila ugovor za obavljanje usluga stručnog savjetovanja u području financijskog poslovanja i proračuna Općine u studenome 2024., na rok od pet mjeseci. Prema troškovniku, koji je sastavni dio navedenog Ugovora, pružanje usluga obavlja se 50 sati mjesečno uz jediničnu cijenu od 75,00 eura/sat bez PDV-a. U travnju 2025. zaključen je dodatak Ugovoru prema kojem se pružanje usluga obavlja 75 sati mjesečno uz jediničnu cijenu od 75,00 eura/sat bez PDV-a. Za navedene usluge ukupno su ostvareni rashodi u iznosu od 37.412,50 eura, od čega do konca 2024. u iznosu od 14.950,00 eura i od siječnja do svibnja 2025. u iznosu od 22.462,50 eura. Prema specifikaciji obavljenih usluga, koja je priložena uz mjesečne račune pružatelja usluga, između ostalog, obavljene su usluge u vezi s blagajničkim poslovanjem, obračunom plaća i drugog dohotka zaposlenika, evidentiranjem poslovnih događaja u poslovnim knjigama Općine, izradom izmjena i dopuna Proračuna za 2024., sastavljanjem financijskih izvještaja od 1. siječnja do 30. rujna 2024., pripremom i sastavljanjem obrazaca i ostale dokumentacije za dobivanje suglasnosti ministra financija za zaduživanje kod poslovne banke te pripremom nacrtu Proračuna Općine za 2025.

Prema Odluci o ustrojstvu i djelokrugu Jedinственog upravnog odjela Općine iz rujna 2021., upravne, stručne i druge poslove i zadaće iz djelokruga Jedinственog upravnog odjela obavljaju službenici i namještenici Općine.

Pravilnikom o unutarnjem redu Općine iz kolovoza 2023. te Izmjenama i dopunama navedenog Pravilnika iz travnja 2024. utvrđeno je da viši stručni suradnik za financije i proračun, između ostalog, obavlja poslove obračuna plaća i drugih naknada, izrade periodičnih obračuna i završnih računa, izrade nacrtu prijedloga Proračuna te izmjena i dopuna Proračuna, poslove u vezi s dobivanjem suglasnosti za zaduživanje te izradom obveznih izvještaja i njihova dostavljanja nadležnom ministarstvu, a utvrđena su dva izvršitelja za navedeno radno mjesto. Poslove navedenog radnog mjesta obavljao je jedan izvršitelj do rujna 2024. (odnosno do prestanka radnog odnosa zbog odlaska u mirovinu) te ga obavlja drugi izvršitelj od ožujka 2024. (nakon provedenog javnog natječaja) na neodređeno vrijeme.

Obavljanje navedenih poslova na temelju narudžbenica i ugovora o obavljanju usluga stručnog savjetovanja u području financijskog poslovanja i proračuna Općine nije u skladu s odredbama članka 56. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i članka 2. Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 86/08, 61/11, 4/18, 112/19 i 17/25), kojima je propisano da poslove u upravnim odjelima i službama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obavljaju službenici i namještenici, a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su osigurati obavljanje upravnih i stručnih poslova u okviru svojih upravnih tijela.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati upravne i stručne poslove iz djelokruga Jedinственog upravnog odjela u skladu s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

– Obavljanje komunalnih djelatnosti

U 2024. obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta povjereno je različitim pravnim i fizičkim osobama dijelom na temelju četiri zaključena ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, a dijelom na temelju izdanih narudžbenica. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja čistoće javnih površina i sakupljanja napuštenih i izgubljenih životinja te njihovog zbrinjavanja povjereno je različitim pravnim i fizičkim osobama na temelju izdanih narudžbenica. Povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta te održavanja čistoće javnih površina i sakupljanja napuštenih i izgubljenih životinja te njihova zbrinjavanja na temelju narudžbenica nije u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima, koju je donijelo Općinsko vijeće u listopadu 2023. Prema odredbama članka 8. navedene Odluke, pravne ili fizičke osobe na temelju pisanog ugovora o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti na području Općine obavljaju, između ostalog, komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, čistoće javnih površina i sakupljanja napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje.

Prema odredbama članka 33. Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalne djelatnosti može obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave ili više jedinica lokalne samouprave zajedno, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba – vlastiti pogon koju osniva jedinica lokalne samouprave, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. Odredbom članka 48., stavka 2. navedenog Zakona, propisano je da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom određuje komunalne djelatnosti koje se na njezinu području mogu obavljati na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju nalaže komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, čistoće javnih površina i sakupljanja napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje obavljati u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima.

Obavljanje komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete u 2024. povjereno je pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti zaključenih u listopadu 2023. i listopadu 2024. Ugovori sadrže, između ostalog, vrijeme na koje se ugovor zaključuje, način određivanja cijene te način i rok plaćanja izvršenih radova, ali ne sadrže opseg poslova održavanja javne rasvjete.

Prema odredbi članka 49., stavka 2. Zakona o komunalnom gospodarstvu, ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti sadrži komunalne djelatnosti za koje se sklapa ugovor, vrijeme na koje se sklapa ugovor, vrstu i opseg komunalnih usluga, način određivanja cijene komunalnih usluga te način i rok plaćanja izvršenih usluga te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora.

Državni ured za reviziju nalaže godišnjim ugovorom o održavanju javne rasvjete ugovoriti opseg poslova održavanja u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Naknada za energetske usluge

Općina je u travnju 2018., nakon provedenog postupka javne nabave, s izabranim ponuditeljem, zaključila Ugovor o energetskom učinku za postizanje ušteda na rashodima sustava javne rasvjete u iznosu od 159.108,10 eura bez PDV-a odnosno 198.885,13 eura s PDV-om. Prema navedenom Ugovoru, provedbom mjera poboljšanja energetske učinkovitosti pružatelj energetske usluge u obvezi je postići godišnju uštedu u iznosu od 28.922,42 eura s PDV-om, godišnju potrošnju energije u iznosu od 97.634,49 kWh ili manje te godišnje smanjenje emisije ugljičnog dioksida od 46,60 t/god. Ugovoreni rok je 85 mjeseci, s tim da razdoblje rekonstrukcije sustava javne rasvjete traje najduže četiri mjeseca, a razdoblje zajamčenih ušteda traje najduže 81 mjesec.

Prema Ugovoru, pružatelj energetske usluge u obvezi je pripremati izvješće o rezultatima praćenja, mjerenja i verifikacije ušteda na mjesečnoj razini (zadnjeg dana u mjesecu za taj mjesec) te ga dostavljati Općini na odobrenje, a Općina će plaćati naknadu za energetske uštede na temelju ostvarenih i verificiranih ušteda prikazanih u izvješću o rezultatima praćenja, mjerenja i verifikacije. Naknada je navedenim Ugovorom definirana kao ugovoreni iznos naknade u novcu koji se Općina obvezuje platiti pružatelju energetske usluge u novcu pod uvjetom da pružatelj postigne zajamčene uštede u razdoblju zajamčenih ušteda.

Naknada se isplaćuje pružatelju mjesečno. Mjesečna naknada je manja ili jednaka iznosu zajamčene mjesečne uštede (odnosno godišnje uštede podijeljene s 12 mjeseci).

Tijekom 2024. pružatelj energetske usluge nije sastavljao mjesečna izvješća o rezultatima praćenja, mjerenja i verifikacije, a Općina ne prati potrošnju električne energije u sustavu javne rasvjete pa nije osigurano praćenje uštede. Prema navedenom, plaćanje usluga pružatelju energetske usluge obavljeno je bez da su uštede verificirane na način predviđen Ugovorom.

Odredbama članka 5. Uredbe o ugovaranju i provedbi energetske usluge u javnom sektoru, propisano je da se plaćanje usluga pružatelju energetske usluge temelji na ostvarenim i verificiranim uštedama na način predviđen ugovorom.

Državni ured za reviziju nalaže plaćanje usluga pružatelju energetske usluge obavljati na temelju mjesečnih izvješća o rezultatima praćenja, mjerenja i verifikacije u skladu s odredbama Uredbe o ugovaranju i provedbi energetske usluge u javnom sektoru te zaključenog ugovora.

Nadalje, preporučuje analizirati ostvarenu potrošnju električne energije u sustavu javne rasvjete u cijelom razdoblju provedbe ugovora o energetskom učinku kako bi se utvrdilo jesu li postignute zajamčene uštede.

– Rashodi za usluge promidžbe i informiranja

U okviru rashoda za usluge promidžbe i informiranja koji su ostvareni u iznosu od 18.186,38 eura, evidentirani su rashodi za usluge elektroničkih medija u iznosu od 12.298,80 eura. Odnose se na rashode za usluge elektroničkih medija u iznosu od 11.698,80 eura (radio i televizija) i usluge internetskog oglašavanja (elektroničke publikacije) u iznosu od 600,00 eura.

Prema odredbama članka 39. Zakona o elektroničkim medijima (Narodne novine 111/21 i 114/22) ako su sredstva za proizvodnju i objavljivanje programa regionalnih i lokalnih nakladnika televizije i/ili radija te elektroničkih publikacija osigurana u proračunima tijela državne uprave i javnim ustanovama kojima je osnivač Republika Hrvatska, kao i pravnih osoba u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ta se sredstva dodjeljuju putem javnog poziva, a na temelju javno objavljenih kriterija.

Općina je u ožujku 2024. objavila na mrežnim stranicama javni poziv za financiranje programskih sadržaja elektroničkih medija od interesa za Općinu. Prema objavljenom javnom pozivu za financiranje programskih sadržaja elektroničkih medija, utvrđena su četiri kriterija za ocjenjivanje prijave, a svakom kriteriju se može dodijeliti od 0 do 10 bodova (ukupno 40 bodova). S najviše osam bodova dodatno se vrednuju sadržaji usmjereni na teme koje se, između ostalog, odnose na praćenje demografskih mjera i projekata, poticanje poljoprivrednog i ruralnog razvoja na području Općine te poticanje turizma, kulturne raznolikosti, umjetnosti i njegovanje baštine Općine.

Povjerenstvo za provedbu javnog poziva za financiranje programskih sadržaja u 2024. nije sastavilo zapisnik, već su pristigle prijave ocijenjene na obrascima koji sadrži broj bodova za svaki kriterij.

Prema dostavljenim obrascima za ocjenjivanje, pristiglo je pet prijava, od čega su četiri prijave bodovane s 48 bodova, a jedna s 46 bodova. Na temelju navedenih obrazaca, općinski načelnik je u svibnju 2024. donio odluku kojom je odabrao tri korisnika financijskih sredstava za financiranje programskih sadržaja elektroničkih medija u 2024. Iz obrazaca za ocjenjivanje Povjerenstva za provedbu javnog poziva za financiranje programskih sadržaja nisu vidljivi elementi na temelju kojih su kod ocjenjivanja prijave dodijeljeni bodovi po svakom kriteriju, a iz Odluke o odabiru korisnika financijskih sredstava za financiranje programskih sadržaja elektroničkih medija u 2024. nisu vidljivi kriteriji na temelju kojih su od četiri prijave koje su ostvarile maksimalni broj bodova odabrane tri prijave za dodjelu financijskih sredstava za financiranje programskih sadržaja elektroničkih medija.

Državni ured za reviziju preporučuje u svrhu provjere ispunjavanja propisanih uvjeta i ocjenjivanja prijava utvrditi mjerljive elemente na temelju kojih će se odrediti broj bodova kod svakog utvrđenog kriterija, što bi pridonijelo jednoobraznosti i većoj transparentnosti financiranja programskih sadržaja elektroničkih medija.

– Tekuće donacije

U okviru rashoda za tekuće donacije ostvareni su rashodi za donacije vjerskim zajednicama u iznosu od 19.000,00 eura. Sredstva su doznačena prema podnesenim zahtjevima korisnika i zaključcima općinskog načelnika o dodjeli sredstava. Vjerske zajednice nisu dostavile izvještaje o potrošnji proračunskih sredstava, a Općina nije provodila kontrolu namjenskog trošenja sredstava.

Prema odredbi članka 63. Zakona o proračunu, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici obvezni su provjeriti zakonito i namjensko korištenje sredstava isplaćenih proračunskim i izvanproračunskim korisnicima odnosno krajnjim korisnicima.

Odredbama članka 6. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), propisano je, između ostalog, da neprofitna organizacija koja ostvaruje sredstva iz javnih izvora, uključujući i sredstva državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je nadležnom tijelu državne uprave, jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno drugom nadležnom tijelu javne vlasti dostaviti izvještaj o potrošnji proračunskih sredstava. Nadležna tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju pravo vršiti kontrolu na licu mjesta o utrošku sredstava iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Prema odredbama članka 2. navedenog Zakona, odredbe koje se odnose na dostavu izvještaja o potrošnji proračunskih sredstava i kontrole na licu mjesta o utrošku proračunskih sredstava primjenjuju se na vjerske zajednice.

Državni ured za reviziju nalaže pratiti zakonito i namjensko korištenje sredstava doznačenih vjerskim zajednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

U okviru ostalih rashoda koji su ostvareni u iznosu od 272.214,06 eura evidentirani su rashodi za tekuće donacije u iznosu od 183.934,49 eura. Vrijednosno značajnije tekuće donacije odnose se na prijenose sredstava Dobrovoljnom vatrogasnom društvu u iznosu od 93.934,11 eura, udrugama (proisteklim iz Domovinskog rata, za promicanje kulture i drugim udrugama) u iznosu od 40.200,00 eura te vjerskim zajednicama u iznosu od 19.000,00 eura.

Na mrežnim stranicama Općine nisu objavljene informacije o dodijeljenim donacijama s popisom korisnika i visinom iznosa. Prema odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama, tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama objaviti, između ostalog, informacije o dodijeljenim potporama, bespovratnim sredstvima ili donacijama uključujući popis korisnika i visinu iznosa.

Državni ured za reviziju nalaže na mrežnim stranicama objavljivati informacije o dodijeljenim donacijama u skladu s odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama.

5.2. *Općina u Očitovanju navodi da prihvaća naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju te da će u daljnjem radu postupati po danim uputama. Navodi da poslove u Jedinostvenom upravnom odjelu Općine obavljaju i obavljat će službenici i namještenici u skladu s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.*

Također, navodi da će komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, čistoće javnih površina i sakupljanja napuštenih i izgubljenih životinja te njihovog zbrinjavanja obavljati u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima, a godišnjim ugovorom o održavanju javne rasvjete ugovorit će se opseg poslova održavanja u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Nadalje, navodi da će postupati u skladu s odredbama Uredbe o ugovaranju i provedbi energetske usluge u javnom sektoru te zaključenog Ugovora o energetskom učinku za postizanje ušteda na rashodima sustava javne rasvjete te će analizirati ostvarenu potrošnju električne energije u sustavu javne rasvjete u cijelom razdoblju provedbe Ugovora, kako bi se utvrdilo jesu li postignute zajamčene uštede.

Također, navodi da će u postupku financiranja programskih sadržaja elektroničkih medija, kod ocjenjivanja prijave, utvrditi mjerljive elemente na temelju kojih će se odrediti broj bodova kod svakog utvrđenog kriterija. Nadalje, navodi da će ažurnije pratiti zakonito i namjensko korištenje sredstava doznačenih vjerskim zajednicama pribavljanjem izvještaja o potrošnji proračunskih sredstava, obavljati kontrole na licu mjesta te na mrežnim stranicama Općine objavljivati podatke o dodijeljenim donacijama.

6. Upravljanje i raspolaganje imovinom

6.1. *Koncem 2024. u financijskim izvještajima iskazana je vrijednost nefinancijske imovine u iznosu od 11.755.932,47 eura. Vrijednosno značajnija odnosi se na građevinske objekte u iznosu od 9.802.060,80 eura i nefinancijsku imovinu u pripremi u iznosu od 1.043.100,55 eura.*

Općina je ustrojila Registar nekretnina koji sadrži podatke o imovini, i to: naziv, podatke iz katastra i zemljišnih knjiga, podatke o vlasništvu i adresi, namjeni i vrijednosti.

Podaci o dugotrajnoj nefinancijskoj imovini u poslovnim knjigama i Registru nekretnina nisu usklađeni, a s obzirom na to da su nazivi imovine u poslovnim knjigama i Registru nekretnina različiti, otežana je usporedba podataka. Revizijskim postupcima utvrđeno je da je u poslovnim knjigama evidentirana zgrada dječjeg vrtića (proračunskog korisnika Općine) u iznosu od 256.212,77 eura koja nije evidentirana u Registru nekretnina. Nadalje, utvrđeno je da u poslovnim knjigama Općine nije bila evidentirana vrijednost građevinskog zemljišta (na području Poduzetničke zone) za koje su tijekom 2024. zaključeni predugovori o kupoprodaji zemljišta na temelju odluka Općinskog vijeća o prodaji građevinskog zemljišta i provedenih javnih natječaja iz travnja, svibnja, kolovoza i rujna 2024. U Registru nekretnina za evidentirane nerazvrstane ceste navedena je pojedinačna vrijednost od 0,13 eura, a vrijednost cesta u poslovnim knjigama evidentirana je zbirno na računu ostalih nespomenutih građevinskih objekata u ukupnom iznosu od 2.084.690,99 eura te na računu cesta, željeznica i ostalih prometnih objekata u ukupnom iznosu od 87.368,34 eura.

Iz navedenog slijedi da nisu osigurani točni podaci o imovini kojom Općina raspolaže i upravlja.

Prema odredbama članaka 4. i 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka te rashoda i izdataka, kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti) odnosno po procijenjenoj vrijednosti. Prema odredbama članaka 8. i 192. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici obvezni su, između ostalog, u svom knjigovodstvu osigurati podatke o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a promjene u obujmu imovine su događaji koji utječu na vrijednost i obujam imovine, a nisu rezultat aktivnosti odnosno transakcija.

Ministarstvo financija je 2018. donijelo Uputu o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske. Obveznici primjene navedene Upute su, između ostalog, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Uputom su propisani načini procjene imovine koja nije evidentirana u poslovnim knjigama, a to su interna procjena, procjena ovlaštenog procjenitelja te procjena u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (0,13 eura) za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano niti moguće procjenjivati.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti aktivnosti za usklađivanje podataka o imovini u vlasništvu Općine evidentirane u poslovnim knjigama i Registru nekretnina kako bi bili osigurani točni podaci o imovini kojom Općina raspolaže i upravlja te kako bi u poslovnim knjigama bila evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana cjelokupna imovina u vlasništvu Općine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

U okviru nefinancijske imovine evidentirane su komunalne vodne građevine u vrijednosti od 1.107.200,41 euro.

Prema odredbama članka 89. Zakona o vodnim uslugama, jedinice lokalne samouprave koje su izravni vlasnici komunalnih vodnih građevina i zemljišta pod njima, a nisu ih prenijele u vlasništvo javnog isporučitelja vodnih usluga, dužne su ih prenijeti u vlasništvo društva preuzimatelja u roku od 90 dana od stupanja na snagu Uredbe o uslužnim područjima. Uredba o uslužnim područjima (Narodne novine 147/21), koja je stupila na snagu u siječnju 2022., ukinuta je Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske (Narodne novine 23/23) iz veljače 2023. U lipnju 2023. Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o uslužnim područjima (Narodne novine 70/23), koja je stupila na snagu 15. srpnja 2023. Prema navedenoj Uredbi, društvo preuzimatelj na uslužnom području 34, koje obuhvaća i Općinu, je trgovačko društvo za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje u suvlasništvu Općine. Do svibnja 2025. odluka o prijenosu komunalnih vodnih građevina na javnog isporučitelja vodnih usluga nije donesena.

Državni ured za reviziju nalaže prenijeti komunalne vodne građevine na javnog isporučitelja vodnih usluga (društvo preuzimatelja) u skladu s odredbama Zakona o vodnim uslugama, u cilju realnog iskazivanja vrijednosti imovine Općine.

Općina je u prethodnim godinama donijela Strategiju upravljanja imovinom Općine od 2020. od 2026. Strategija sadrži prikaz podjele imovine prema portfeljima, katastarskoj općini i ukupnoj površini. Strateški cilj Općine je održivo, ekonomično i transparentno upravljanje imovinom u njezinom vlasništvu, a prioritetni ciljevi u razdoblju od 2020. do 2026. su učinkovito upravljanje nekretninama i pokretninama u vlasništvu Općine te vlasničkim udjelima u trgovačkim društvima u su/vlasništvu Općine, utvrđivanje cjelovitog obuhvata nekretnina u vlasništvu Općine, s posebnim naglaskom na sređivanje stanja te upravljanje tim nekretninama, kao i kontinuirano ažuriranje Registra nekretnina.

Planom upravljanja imovine za 2024. određeni su kratkoročni ciljevi prema smjernicama iz Strategije, između ostalog, prodaja tri građevinska zemljišta u Poduzetničkoj zoni na temelju javnog natječaja, rješavanje imovinskopravnih odnosa i provođenje upisa prava vlasništva za neuknjižene nekretnine u vlasništvu Općine i njihovo evidentiranje u poslovnim knjigama, poduzimanje aktivnosti u vezi s darovanjem nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske Općini, upisivanje nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i neotuđivo vlasništvo Općine. Navedeni Plan ne sadrži popis nekretnina za koje je potrebno riješiti imovinskopravne odnose i provesti upis prava vlasništva, kao ni popis nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske za koje Općina planira zatražiti darovanje od nadležnog ministarstva niti namjenu za koju bi se darovane nekretnine koristile. Nadalje, u Planu nisu navedene nerazvrstane ceste koje je potrebno upisati u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i neotuđivo vlasništvo Općine.

Općina nije donijela Izvješće o provedbi Plana upravljanja imovinom za 2024. iz kojeg bi bilo vidljivo koje su aktivnosti poduzete u upravljanju pojedinim oblicima imovine.

Državni ured za reviziju preporučuje godišnjim planom upravljanja imovinom utvrditi za koju imovinu se pojedine aktivnosti planiraju provoditi te sastavljati izvješće o provedbi godišnjeg plana upravljanja imovinom kako bi se omogućila usporedba planiranih i ostvarenih aktivnosti u vezi s upravljanjem imovinom.

6.2. *Općina u Očitovanju navodi da prihvaća naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju te da će u daljnjem radu postupati po danim uputama.*

7. Javna nabava

7.1. Općina je javni naručitelj i obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi, Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi te drugih provedbenih propisa koji uređuju područje javne nabave. Nepravilnosti i propusti utvrđene su kod Plana nabave, Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave, Registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, Statističkog izvješća o javnoj nabavi te provođenja postupaka nabave.

– Plan nabave

Planom nabave planirana su 104 postupka nabave roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 6.184.703,39 eura bez PDV-a. Tijekom godine doneseno je 13 izmjena i dopuna navedenog Plana. Zadnjim izmjenama i dopunama Plana nabave iz prosinca 2024., procijenjena vrijednost nabave iznosila je 4.024.392,69 eura bez PDV-a. Na planirane postupke javne nabave odnosi se 2.693.925,56 eura, a na postupke jednostavne nabave 1.330.467,13 eura.

Tijekom 2024. provedena su dva postupka jednostavne nabave koja nisu planirana zadnjim izmjenama i dopunama Plana nabave za 2024., i to: izrada projektne dokumentacije proširenja groblja u naselju Dicmo Krušvar u vrijednosti od 6.500,00 eura bez PDV-a te ulaganje u računale programe u iznosu od 2.975,00 eura bez PDV-a.

Odredbama članka 28. Zakona o javnoj nabavi, propisano je, između ostalog, da je naručitelj obavezan donijeti plan nabave za proračunsku ili poslovnu godinu te ga ažurirati po potrebi. U planu nabave navode se svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura.

Državni ured za reviziju nalaže u planu nabave navesti sve predmete nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Planom nabave planiran je postupak jednostavne nabave radova redovitog i izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta, evidencijski broj nabave 11/24, procijenjene vrijednosti od 52.000,00 eura bez PDV-a. Općina je pod evidencijskim brojem nabave 11/24 provela osam postupaka jednostavne nabave (izravnim ugovaranjem), zaključivanjem ugovora s odabranom pravnom osobom i izdavanjem narudžbenica različitim pravnim i fizičkim osobama u ukupnoj vrijednosti od 76.664,00 eura bez PDV-a odnosno vrijednost provedenih postupaka nabave je 24.664,00 eura viša od procijenjene vrijednosti planiranom zadnjim izmjenama i dopunama Plana nabave za 2024.

Nadalje, Planom nabave planiran je postupak jednostavne nabave arhitektonskih usluga, evidencijski broj nabave 100/24, procijenjene vrijednosti od 25.000,00 eura bez PDV-a.

Općina je pod evidencijskim brojem nabave 100/24 provela 12 postupaka jednostavne nabave putem narudžbenica (izravnim ugovaranjem), izdanim različitim pravnim osobama u ukupnoj vrijednosti od 60.000,00 eura bez PDV-a odnosno vrijednost provedenih postupaka nabave je 35.000,00 eura viša od procijenjene vrijednosti planiranom zadnjim izmjenama i dopunama Plana nabave za 2024.

Plan nabave donosi se za proračunsku godinu kako bi se učinkovito i transparentno upravljalo postupcima nabave i gospodarskim subjektima pružile informacije o postupcima nabave, predmetima nabave i njihovim procijenjenim vrijednostima u svrhu pravovremene pripreme i predaje ponuda. Prema navedenom plan nabave predstavlja stvarne i objedinjene potrebe naručitelja.

Prema odredbi članka 203. Zakona o javnoj nabavi, javni naručitelj određuje predmet nabave na način da predstavlja tehničku, tehnološku, oblikovnu, funkcionalnu ili drugu objektivno odredivu cjelinu. Odredbama članka 4. navedenog Zakona, propisano je da je Općina u odnosu na sve gospodarske subjekte obvezna poštovati načelo slobode kretanja robe, načelo slobode poslovnog nastana i načelo slobode pružanja usluga te načela koja iz toga proizlaze, kao što su načelo tržišnog natjecanja, načelo jednakog tretmana, načelo zabrane diskriminacije, načelo uzajamnog priznavanja, načelo razmjernosti i načelo transparentnosti. Javna nabava ne smije biti osmišljena s namjerom izbjegavanja primjene navedenog Zakona ili izbjegavanja primjene pravila o javnoj nabavi male, odnosno velike vrijednosti ili s namjerom da se određenim gospodarskim subjektima neopravdano omogući prednost ili da ih se dovede u nepovoljniji položaj u odnosu na druge sudionike. Naručitelj je obvezan primjenjivati odredbe navedenog Zakona na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu te ekonomično i svrhovito trošenje javnih sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi predmet nabave na način da predstavlja tehničku, tehnološku, oblikovnu, funkcionalnu ili drugu objektivno odredivu cjelinu, kako bi se planom nabave objedinili istovrsni radovi i usluge, valjano odredila procijenjena vrijednost te odredio i proveo odgovarajući postupak nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

– Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave

Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave donijelo je Općinsko vijeće u listopadu 2023. Navedenim Pravilnikom određeno je da se postupci nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti (bez PDV-a) manje od 10.000,00 eura te postupci nabave radova procijenjene vrijednosti (bez PDV-a) manje od 26.540,00 eura provode izravnim ugovaranjem, odnosno izdavanjem narudžbenice ili zaključivanjem ugovora (ovisno o predmetu nabave) s jednim gospodarskim subjektom po izboru naručitelja.

Nadalje, prema odredbama navedenog Pravilnika, nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti (bez PDV-a) jednake ili veće od 10.000,00 eura, a manje od 26.540,00 eura te radova procijenjene vrijednosti (bez PDV-a) jednake ili veće od 26.540,00 eura, a manje od 66.360,00 eura, provodi se ograničenim prikupljanjem ponuda ili javnim prikupljanjem ponuda. Ograničeno prikupljanje ponuda provodi se upućivanjem poziva na dostavu ponuda na adrese najmanje tri gospodarska subjekta po izboru naručitelja, na dokaziv način (elektroničkom poštom, putem ovlaštenog pružatelja poštanskih usluga ili odgovarajuće kurirske službe), a može se (ovisno o prirodi predmeta nabave i razini tržišnog natjecanja) objaviti i u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske te na mrežnim stranicama Općine.

Javno prikupljanje ponuda provodi se objavom poziva na mrežnim stranicama Općine te se istodobno poziv može uputiti i na adrese najmanje tri gospodarska subjekta.

Navedenim Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave nisu propisani jasni i nedvojbene kriteriji za ograničeno ili javno prikupljanje ponuda za nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti (bez PDV-a) jednake ili veće od 10.000,00 eura, a manje od 26.540,00 eura te za nabavu radova procijenjene vrijednosti (bez PDV-a) jednake ili veće od 26.540,00 eura, a manje od 66.360,00 eura.

Općina je u 2024. objavila jedan poziv na dostavu ponuda za postupak nabave radova procijenjene vrijednosti manje od 66.360,00 eura (bez PDV-a) na svojim mrežnim stranicama i jedan poziv na dostavu ponuda za postupak nabave usluga procijenjene vrijednosti manje od 26.540,00 eura u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske.

Odredbama članka 4. Zakona o javnoj nabavi, propisano je, između ostalog, da je naručitelj u primjeni Zakona o javnoj nabavi u odnosu na sve gospodarske subjekte obvezan poštovati načelo slobode kretanja robe, načelo slobode poslovnog nastana i načelo slobode pružanja usluga te načela koja iz toga proizlaze, kao što su načelo tržišnog natjecanja, načelo jednakog tretmana, načelo zabrane diskriminacije, načelo uzajamnog priznavanja, načelo razmjernosti i načelo transparentnosti

Prema odredbi članka 15. navedenog Zakona, pravila, uvjete i postupke jednostavne nabave utvrđuje naručitelj općim aktom, uzimajući u obzir načela javne nabave te mogućnost primjene elektroničkih sredstava komunikacije. Objava poziva na dostavu ponuda na mrežnoj stranici mogla bi utjecati na veći broj ponuda jer bi na taj način informacija o potrebama za nabavu bila dostupna većem broju subjekata.

Državni ured za reviziju nalaže Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave utvrditi jasne i nedvojbene kriterije za ograničeno i javno prikupljanje ponuda kako bi se u potpunosti poštivala načela tržišnog natjecanja, jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, uzajamnog priznavanja, razmjernosti i transparentnosti u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Također, preporučuje objavljivati pozive na dostavu ponuda na mrežnim stranicama Općine ili u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske kako bi informacija o provođenju postupaka jednostavne nabave bila dostupna većem broju gospodarskih subjekata, čime bi se postigla veća konkurentnost i povoljniji uvjeti nabave.

– Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma

Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma ne ažurira se redovno. U Registru ugovora nije naveden zaključeni ugovor za izgradnju postamenta lokomotive u iznosu od 26.523,10 eura bez PDV-a, izradu projektne dokumentacije rekonstrukcije ceste od naselja Dicmo Osoje (Butige) do križanja s cestom pokraj crkve sv. Jakova u iznosu od 25.960,00 eura bez PDV-a, usluga stručnog savjetovanja u iznosu od 24.412,50 eura bez PDV-a, financiranje programskih sadržaja u 2024. u iznosu od 4.800,00 eura bez PDV-a i u iznosu od 4.000,00 eura bez PDV-a, izdane narudžbenice za održavanje suhozida uz nerazvrstanu cestu u iznosu od 15.399,80 eura bez PDV-a te ulaganje u računalne programe u iznosu od 2.975,00 eura bez PDV-a.

Također, nisu navedene dvije narudžbenice za usluge stručnog savjetovanja (na kojima nije navedena vrijednost usluga koje se nabavljaju) na temelju kojih su ostvareni rashodi u iznosu od 13.000,00 eura. Nadalje, za 18 zaključenih ugovora ukupne vrijednosti od 710.686,54 eura bez PDV-a, u Registru ugovora nisu navedeni podaci o tome kada je ugovor izvršen u cijelosti ili navod da je raskinut prije isteka roka na koji je zaključen te o ukupno isplaćenom iznosu ugovaratelju s PDV-om.

Odredbama članka 28., stavaka 2. i 5. Zakona o javnoj nabavi, propisano je da je naručitelj obvezan ažurno voditi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te da se u registru ugovora navode svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura.

Prema odredbama članaka 5. i 6. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, između ostalog, sadrži datum kada je ugovor izvršen u cijelosti ili navod da je isti raskinut prije isteka roka na koji je zaključen te ukupni isplaćeni iznos ugovaratelju s PDV-om na temelju zaključenog ugovora. Naručitelj je obvezan ustrojiti registar ugovora i okvirnih sporazuma za predmete nabave čija je vrijednost bez PDV-a jednaka ili veća od 2.650,00 eura u roku od 30 dana od dana sklapanja prvog ugovora ili okvirnog sporazuma te u slučaju jednostavne nabave, ako naručitelj predmet nabave nabavlja putem narudžbenica, u registar ugovora unosi se ukupni iznos za taj predmet nabave neovisno o broju narudžbenica izdanih tijekom godine. Naručitelj je obvezan ažurirati registar ugovora prema potrebi, a najmanje jedanput u šest mjeseci.

Državni ured za reviziju nalaže u Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma unositi podatke o svim postupcima jednostavne nabave čija je procijenjena vrijednost bez PDV-a jednaka ili veća od 2.650,00 eura, kao i podatke o datumu izvršenja ugovora ili navod da je isti raskinut i ukupno isplaćenom iznosu ugovaratelju s PDV-om te ažurirati Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma prema potrebi, a najmanje jedanput u šest mjeseci, u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi i Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta.

– Statističko izvješće o javnoj nabavi

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2024., ukupna vrijednost nabave iznosila je 2.560.199,24 eura bez PDV-a. Na postupke javne nabave na temelju zaključenih ugovora odnosi se 1.782.578,70 eura, od čega se na nabavu radova odnosi 1.473.778,70 eura, roba 259.000,00 eura i usluga 49.800,00 eura. Na postupke jednostavne nabave odnosi se 777.620,54 eura, od čega se na nabavu radova odnosi 497.455,30 eura, usluga 219.587,18 eura i robe 60.578,06 eura.

Statističko izvješće nije potpuno jer ne sadrži podatke o jednostavnim nabavama (narudžbenicama) robe, radova i usluga čija je pojedinačna vrijednost nabave manja od 2.650,00 eura, kao ni podatke o jednostavnim nabavama robe, radova i usluga čija je pojedinačna vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura, a za koje je revizijskim postupcima utvrđeno da ih Općina nije objavila u Registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma.

U Uputi za obveznike primjene Zakona o javnoj nabavi o sadržaju i načinu dostavljanja statističkog izvješća o javnoj nabavi za 2024., opisan je način na koji se unose podaci o jednostavnim nabavama (narudžbenicama) manjima od 2.650,00 eura koje nisu u Registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Nadalje, naručitelji trebaju provjeriti jesu li u Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma unijeli svu jednostavnu nabavu iznad 2.650,00 eura. Ako vrijednost, vrsta ugovora ili okvirnog sporazuma u obavijestima o dodjeli ugovora iz bilo kojeg razloga nisu točno unesene, može doći do odstupanja u izvješću. U takvim slučajevima, iznimno je omogućeno naknadno slanje podataka u obliku bilješke naručitelja koja se dostavlja na adresu nadležnog ministarstva.

Državni ured za reviziju nalaže u Statističko izvješće o javnoj nabavi unijeti podatke o jednostavnoj nabavi svih roba, usluga i radova te u slučajevima kada podaci u statističkom izvješću nisu točni, nadležnom ministarstvu poslati podatke u obliku bilješke u skladu s važećom Uputom o sadržaju i načinu dostavljanja statističkog izvješća o javnoj nabavi.

– Provedba postupaka nabave

Revizijskim postupcima pregledana su dva postupka javne nabave na temelju kojih su zaključena dva ugovora u ukupnoj vrijednosti od 1.364.096,93 eura bez PDV-a, 14 postupaka jednostavne nabave na temelju kojih je zaključeno 14 ugovora u ukupnoj vrijednosti od 307.756,10 eura bez PDV-a te vrijednost nabave na temelju izdanih narudžbenica u iznosu od 71.746,97 eura bez PDV-a.

Nabava usluga komunalnog linijskog prijevoza putnika planirana je Planom nabave za 2024. provedbom dva postupka jednostavne nabave, i to: za autobusnu liniju Osoje – Sušci – Kraj – Sičane – Centar (grupa 1) u vrijednosti od 26.400,00 eura bez PDV-a i za autobusnu liniju Prisoje – Krušvar – Ercegovci – Centar (grupa 2) u vrijednosti od 26.400,00 eura bez PDV-a. Tijekom 2024. nabavljene su usluge komunalnog linijskog prijevoza putnika za autobusnu liniju Osoje – Sušci – Kraj – Sičane – Centar (grupa 1) u iznosu od 29.484,00 eura bez PDV-a (36.855,00 eura s PDV-om) na temelju ugovora zaključenih u siječnju i srpnju 2024. s istim pružateljem usluga, nakon provedenih postupaka jednostavne nabave. Također, u 2024. nabavljene su usluge komunalnog linijskog prijevoza putnika za autobusnu liniju Prisoje – Krušvar – Ercegovci – Centar (grupa 2) u iznosu od 30.660,00 eura bez PDV-a (38.325,00 eura s PDV-om) na temelju ugovora zaključenih u siječnju i srpnju 2024. s istim pružateljem usluga, nakon provedenih postupaka jednostavne nabave. Za nabavu usluga komunalnog linijskog prijevoza putnika za autobusnu liniju Osoje – Sušci – Kraj – Sičane – Centar (grupa 1) i za autobusnu liniju Prisoje – Krušvar – Ercegovci – Centar (grupa 2) trebalo je provesti postupke javne nabave.

Prema odredbi članka 6. Zakona o javnoj nabavi, Općina je kao javni naručitelj u obvezi primjenjivati odredbe navedenog Zakona, a prema odredbama članka 4. navedenog Zakona, u odnosu na sve gospodarske subjekte obvezna je poštovati načelo slobode kretanja robe, načelo slobode poslovnog nastana i načelo slobode pružanja usluga te načela koja iz toga proizlaze, kao što su načelo tržišnog natjecanja, načelo jednakog tretmana, načelo zabrane diskriminacije, načelo uzajamnog priznavanja, načelo razmjernosti i načelo transparentnosti.

Javna nabava ne smije biti osmišljena s namjerom izbjegavanja primjene navedenog Zakona ili izbjegavanja primjene pravila o javnoj nabavi male, odnosno velike vrijednosti ili s namjerom da se određenim gospodarskim subjektima neopravdano omogući prednost ili da ih se dovede u nepovoljniji položaj u odnosu na druge sudionike. Naručitelj je obvezan primjenjivati odredbe navedenog Zakona na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu te ekonomično i svrhovito trošenje javnih sredstava. Odredbama članka 12. navedenog Zakona, propisano je, između ostalog, da se odredbe navedenog Zakona ne primjenjuju na nabavu usluga procijenjene vrijednosti manje od 26.540,00 eura.

Državni ured za reviziju nalaže nabavu usluga komunalnog linijskog prijevoza putnika u vrijednosti većoj od 26.540,00 eura bez PDV-a provoditi u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Općina je nabavu radova održavanje suhozida uz nerazvrstanu cestu u iznosu od 15.399,80 eura bez PDV-a provela izdavanjem narudžbenice izvođaču radova, bez zaključenog ugovora, a prema odredbama članka 7. Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave iz listopada 2023., nabava radova procijenjene vrijednosti (bez PDV-a) veće od 10.000,00 eura te procijenjene vrijednosti (bez PDV-a) manje od 26.540,00 eura provodi se zaključivanjem ugovora s jednim gospodarskim subjektom po izboru naručitelja.

Državni ured za reviziju nalaže nabavu radova procijenjene vrijednosti veće od 10.000,00 eura bez PDV-a te procijenjene vrijednosti manje od 26.540,00 eura bez PDV-a provoditi u skladu s odredbama Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave.

- 7.2. *Općina u Očitovanju navodi da prihvaća naloge i preporuku Državnog ureda za reviziju te da će u daljnjem radu postupati po danim uputama. Nadalje, ističe da u Planu nabave navodi sve predmete nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura, a predmeti nabave utvrđuju se na način da predstavljaju tehničku, tehnološku, oblikovnu ili drugu objektivno odredivu cjelinu, kako bi se izbjeglo provođenje više postupaka pod jednim evidencijskim brojem te kako bi se valjano odredila procijenjena vrijednost i proveo odgovarajući postupak nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.*

Također, navodi da je sve postupke jednostavne nabave roba, usluga i projektnih natječaja čija je procijenjena vrijednost bez PDV-a jednaka ili veća od 10.000,00 eura, a manja od 26.540,00 eura te za nabavu radova čija je procijenjena vrijednost bez PDV-a jednaka ili veća od 26.540,00 eura, a manja od 66.360,00 eura počela provoditi javnim prikupljanjem ponuda u skladu s odredbama Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave, istovremeno objavom poziva na mrežnim stranicama Općine te pozive upućuje i na adresu najmanje tri gospodarska subjekta. Navodi da se u Izvješću ukazuje na to da postojeći Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave ne sadrži jasne i nedvojbene kriterije za ograničeno i javno prikupljanje ponuda pa se ovim postupanjem čak i uz postojeći Pravilnik doprinosi povećanju transparentnosti, jednakog tretmana i uzajamnog priznavanja. S obzirom na najavljene izmjene Zakona o javnoj nabavi, kojima se povećavaju pragovi za provedbu postupaka jednostavne nabave, Općina će nakon stupanja na snagu izmjena Zakona o javnoj nabavi pristupiti donošenju novog Pravilnika o provedbi postupka jednostavne nabave te će istim utvrditi jasne i nedvojbene kriterije za ograničeno i javno prikupljanje ponuda.

Nadalje, navodi da u Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma unosi podatke o svim postupcima jednostavne nabave čija je procijenjena vrijednost bez PDV-a jednaka ili veća od 2.650,00 eura te će u skladu s danim uputama ažurnije unositi podatke o datumu izvršenja ugovora ili navode da je isti raskinut i podatke o ukupno isplaćenom iznosu s PDV-om ugovaratelju te će ažurirati Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma prema potrebi, a najmanje jedanput u šest mjeseci. Također, navodi da će u Statističko izvješće o javnoj nabavi unositi podatke o jednostavnim nabavama svih roba, usluga i radova, odnosno ručno će unositi podatke o jednostavnim nabavama čija je procijenjena vrijednost bez PDV-a manja od 2.650,00 eura, koje se kao takve ne unose u plan nabave niti u registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma.

Nadalje, navodi da će u postupku nabave usluga komunalnog linijskog prijevoza putnika paziti na ukupnu vrijednost ugovora kako bi se postupak nabave mogao prilagoditi i provoditi u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Također, navodi da postupke jednostavne nabave provodi u skladu s odredbama Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave, a da se u postupku nabave na koji Državni ured za reviziju ukazuje dogodio nenamjieran propust. Uvidom u ostale narudžbenice iz tog razdoblja vidljivo je da su sve usklađene s odredbama Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave.